Wilart
11-24-89

5770

RES/60382

De Dionisio vide Schenkium in Bruto Lusitano

Dionisio,

¶ Dialogus circa quasdã questiones in medicina: editus a Dionisio ĩ medicina doctore ⁊ inuictissimi atq; maximi Joãnis huius nominis tertij. Lusitanie regis ⁊ Algarbiorũ. ⁊c. ĩ medico. Ordinisq; sancti Jacobi milite.

✠

·Re·i·

tales como este desonrrã su reino. y a
su rei. y merecia castigarle por ello.
y aũq algũas cosas aya buenas. no son dichas por
buẽ stilo. y por vna buena ai tres no tales.

aũ q este dotor de el hyerro dize
esto de aqui arriba fue hyerro y fal
ta porq no es tã malo como dize y lo
alaba Amato en las centurias. lib. 1. cent. 2

¶ Inuictissimo atq3 maximo Joãni huius nominis tertio Lusitanie regi ꝛ Algarbiorũ. ꝛc. Dionisius doctor eius medicus. S. P. D.

Cogitanti mihi memoriaq3: sepe repetẽti inuictissime princeps: quãti maiores litterarꝝ studia facere solebãt: quãtaq3 gloria ad doctrinas capessendas: hominũ animos erigebãt. Egiptij imprimis occurrere: q̄ cũ bonarũ artiũ essent inuẽtores: Ceteris in eis prestantes: summe colebãt: adorabãtq3: ꝛ ex his sacerdotes gubernatoresq3 eligebãt. Cesar etiã qui in media totiꝰ orbis administratione occupatus: libros de grãmatica scribebat. Ideo in illis tẽporibꝰ scientie atq3 artes liberales mirũ in modũ florebant teste. n. cicerone. Honos alit artes: oẽsq3 incẽdimur ad studia gloria: eaq3 semper iacẽt q̄ apud quosq3 semper improbantur. ꝛ cũ celsitudinẽ tuam antiquorũ vestigia sequi velle: ꝛ litteris te oblectari easq3 fouere intellexissem: non nihil tue maiestati offerendũ duxi. Cui. n. litterarũ munꝰ: nisi tã alto ꝛ benignoq3 ꝓncipi dedicãdum fuit. Suscipe ergo lucubrationes tui medici: quas in media egrorũ frequẽtia cussi: eisq3 faue, sic enin lusitanos tuos summo ingenio preditos: litterarũ cultores: musarũq3 colonos efficies: ꝛ mihi animũ ad altiora prebebis. ingenium. n. vultu (vt aiunt) statq3 caditq3 tuo.
Vale regum decus.

¶ Argumentum.

Duo medici sermocinãtur adinuicẽ: quorũ vnꝰ est rationalis thomas nomine. Alter vero sectã empericorũ sequens dictus thesalus. Thomas vero thesalo persuadet: vt medicine studio det operã. Quapropter thesalus thome rationibus cõmotꝰ: quasdã questiones in medicina interrogat: Quibus thomas satisfacit: ꝛ primo thesalũ talibus aggreditur.

COMPRA 303638
RES 6038 P
mcb 663373

Thomas. Dic mihi thesale quos i arte medēdi ha
buisti magistros. the. Quippe vt verū fatear nul-
los: sed quedā per me habui nescio an bene scita
an false opinata. Tho. nō sic mihi ꝑfecto videris.
Sed dic q̄so vnde ergo tātū fame: ꝛ auctoritatis: fauorisq; ha
buisti. Quib9 apud multos cōmendaris. the. Rē tibi ab ori-
gine pādā: a puero astutie: versutie: diligētie: mille cautelis: mi
lleq; negociādi modis: decipiēdiq;: fui deditus. Quib9 tā cla
rus fui: vt nemine in his studijs nr̄a tēpestate iure mihi prefe-
ras. Et cū in his me satis florere sensissem: ad artem medēdi
me cōtuli. in qua ingeniū ꝛ sciētia parum cōferunt. Astutie ve
ro ꝛ cautele: propter multas rationes: amplum locū obtinēt.
Primo q2 plus cum vulgo rudi ignobiliq; pertractat: cū quo
separādi sapiētē ab insipiēti ignaro: nomē celebre perfacile
acquirit: medici. n. omnis actio opinionibus non sciētia con
tinetur. Nā apud eos: vt plurimū operamur: q̄ nesciunt: ꝛ ea
operamur: que nescimus ipsi. Itaq; ꝛ medici alias aliud de eis
dem rebus: ꝛ sentiūt ꝛ iudicant. Et nos cōtraria sepe dicim9.
Nō modo circa diuersa: sed in vna et eadē re: alius aliud defē
dit: sentitq; quod veritati repugnat. Cum pl9 vno verū esse
nō possit. Secūdo quia plures egri euadunt: quā morti occu
bāt: natura enim nō solū egritudinem depellit: sed errores ma
li medici corrigit. Et cū exitus acta probet: vulgus sanos mul
tos in manib9 ignari videt: cū hippocrati in curādi methodo
alijsq; antiquis prestare putat. Tertio etiā nā peritus iperit9
q; vno quasi modo: in egrorū cura ꝓcedūt. s. cū syrupis phar
macis sanguinis detractione: victus subtilitate: oleis vnguē-
tis: ꝛ alijs huiusmodi: in quib9 vero predicti differāt. s. quali
ter ꝛ quando: ꝛ quibus medicum vti primo: quo ve secundo:
quātoq; distāti a temperamento oporteat: a vulgo ignoratur.
Par est ergo: vt studiū ꝛ labor improb9: in hac professiōe pa
rum emolumēti afferāt. Hac ergo arte famā: ꝛ lucrū: copiāq;
amicorū sum cōsecutus. tho. Quē modū tenes erga medicos
rationales. the. Primo appello eos infortunatos: inexpertos

sophistas:ratione particulare nō habētes. Sūt mihi amici: so cij summa mecū familiaritate cōiucti. Cliētes: quos per totā curiā dispsos habeo. Hi si quid mihi prosperū succedit: vbiqꝫ loci p̄dicant: publicātqꝫ: si quid aduersum alijs accidit: tubis sonoris in aula regia: ꝛ plateis ꝛ in cōuiuijs: ꝛ in cōfabulationib⁹: in oībus deniqꝫ cōgregationib⁹ diuulgat̄. Hi etiaꝫ si quis suū diē clauserit extremū: hoc thesal⁹ nobis p̄dixit sic futurū: asserūt. Cuilibet egrotāti dicūt. Hoc morbo quōdaꝫ laborauim⁹: ꝛ Thesal⁹ nos optimis remedijs celeribusqꝫ curauit: eū accersite. Hac via honorē: dignitatē: ꝛ oīa q̄ habeo sum adept⁹. Tho. vere clamare cōpellor libera me dn̄e a labijs iniquis: ꝛ a linga dolosa. Sed tamē permultos vidi plures q̄ꝫ te habuisse artes nō tamē sic illustrē famā sicut tu habuerūt. Ex quo potius fatis: syderibusqꝫ q̄ꝫ tue astutie: tribuēdū censeo. Nam si tibi sydera cessant: nil valet incognita sagacitas: prudens diligēcia: ingenij acumē: memorie tenacitas: amicorum abūdātia: fauor popularis. Plus. n. valet hora fati benigni: q̄ꝫ si te veneris comēdet epistola marti. Plurimū. n. refert q̄ sydera te excipiant: cum primos ceperis edere vagitus: ꝛ adhuc a matre rubentē. Nā si fortuna velit: fies de cōsule rhetor ꝛ si eadē vult fies d̄ rhetore cōsul: quid. n. tuli⁹: nisi q̄dā secreti mirāda potētia fati: ꝛ nō ab re profecto: cū hec inferiora a superiorib⁹ regant̄. Et sic fuit necessariū: vt mūd⁹ iste cōtiguaretur lationibus superioribus: vt omnis virtus eius inde gubernetur. nam vultus huius seculi: vultib⁹ superiorib⁹ subiacent: ꝛ sic horū inferiorum mutationes indagare volentē. Primo celestia contemplari oportet. Et q̄ magis mireris: non solum corpora: sed intellectū ꝛ ingenium q̄dāmodo ab eis alterari: nam talem esse intellectū in terrenis: q̄lem pater deorū atqꝫ viroꝝ: inducit in diem affirmat aristoteles. Nā licet corporalia sint in incorporeū sus habēt ratione phantasticarū potētiarum: que corporee sunt. Organo. n. corporeo tāq̄ꝫ subiecto ꝛ obiecto indigent. Et sic totum tuum negocium potius fato q̄ꝫ tibi ipsi attribuendū esse arbitror. The. dicta tua sat mihi

cū istud nō dicatur preter naturā sed naturale ꝛ conforme mē-
brisq3 simile vnde inest eis virtus proprij alimēti atractiua ꝛ il-
lud ꝙ est ꝑternaturā nō atrahit ab aliquo mēbro: vt tale ē. imo
ad hoc dedit natura virtutē expultricē mēbris vt possint inna
turalia ꝛ nociua expellere. Nec expulsiones q̄ a natura fiūt ir-
ritata aliquo nocumēto illato nō sūt ꝑternaturā immo a natu-
ra munere suo vtente fiūt. Nā vomitiōes sudores mēses ꝛ alie
huiusmodi expulsiones nō preternaturā fiūt immo a natura re
gulariter operāte nā cū natura careat intellectu prouidere nō
potest nec aliq̄d expellere donec percipiat nocumētū illatū sic
gale. tertio de virtutib⁹ naturalibus vtus expulsiua nō expellit
donec illud ꝙ cōtinetur sit mēbro cōtrariū ꝛ sic q̄ndo humo-
res a natura debite operante expelluntur nō fluūt ꝑternaturā
immo vi nature Collectōes etiāq̄ cretice cōtingūt nō preterna
turā fiūt immo a natura qñ etiā humores ad adenes vi fortitu
dinis nature fluūt ꝛ nō ꝑternaturā cum glādule velut sentina
sint mēbrorū ꝑncipaliu3. ꝛ ob hoc repercusiua aplicari minime
ō3. qñ apostemata his in locis fiūt. Idē est dicendū quando de
mēbro ꝑncipali ad partē ignobilē aliq̄s humor fluit nā tūc nō
ꝑternaturā virtus operat̄ cū de sibi posibilib⁹ ꝙ ē meli⁹ agat
ꝛ eligibili⁹ est illū humorē ad partē ignobilē mitti q̄3 comorari
in aliq̄ parte ꝑncipe. In carbuculis ꝛ alijs materijs venenosis
idē dicēdū est ijs eīm medicū obsistere nō expedit eo ꝙ tunc na
tura nō irregulariter operatur q2 ꝙ tuti⁹ est elegit. s. humore3
venenosū ad extra expellere vt nō magnā lesionē mēbris inte-
rioribus afferat ꝛ sic concludo meā propositione3 esse verā hu
morib⁹ ad aliquod mēbrū defluētib⁹ ꝑternaturā sine alia addi
tiōe medicū obsistere expedit. sic. gale. prima apho. si ꝑ loca nō
apta humores natura velit destinare ei repugnes. ecce quomō
nullo alio addito q̄3 loca nō esse apta repugnare oportere inq̄t
sub hoc dicto loca nō apta inuit humorib⁹ ad aliquod mēbru3
naturaliter. vel decretorie defluētibus ꝛ etiam si venenosi sint
non obsistere oportere.

In processu tue insulse suspiciois per anathomiã p bas tantã distantiã ab vno latere esse in pleuresi si cut ab alio dicto cõtrario ꝛ hoc quadã ostẽtiõe pro bas. Propterea ꝙ diuersio fit ꝑ atractionẽ a vena caua q̃ tantũ ab vno latere sicut ab alio distat. Pro cui⁹ respõ sione supponit̃ ꝑmo mẽbra escã atrahere ꝑ venulas a magnis ramis vænarũ deriuatas ꝛ iste a maioribus donec ad venam cauã q̃ ab epate atrahit deueniãt. Ista propositio est gale. scdo ad glauconẽ ca. 8. idẽ tertio de ꝟtutib⁹ naturalib⁹. cap. 13. vbi dixit mẽbra indigẽtia ex appositis. vl' vnitis nõ atrahere sꝫ ex cõtentis in illorũ spaciositate hoc est in venis. Supponit̃ scdo habẽtis in latere dexto pleuresim: illud latus est repletũ calefa ctũ ꝛ similit̃ sanguis ei⁹ alterat⁹ est. Lat⁹ vero opposiũ nõ sic nec sanguis ei⁹ vt ad p̃sens suppono. Tertio supponit̃ mẽbra aliqua multũ vel parũ dupliciter distare posse vno mõ localiter vt terra ꝛ ignis locali distãtia multũ distãt. Aliomodo ꝟtualit̃ vt ignis ꝛ celũ nã licet ista localiter cũ cõtigua sint minime di stẽt. plurimũ tamẽ virtualit̃ distãt. Dico ergo licet equalis di stãtia localis a basilica vtriusqꝫ lateris sit vt patet nam equa liter a vena caua ramificãt̃ / nõ ideo equalẽ distantiã virtualeꝫ esse. imo maior distãtia est a basilica lateris oppositi q̃ꝫ a lateris dolẽtis basilica / ꝛ ꝟtualẽ voco q꞉ maiorẽ vim diuertẽdi habet ne humor fluat ad latus dolẽs q̃ꝫ flobotomia lateris affecti ꝛ hoc q꞉ qñ oppositi lateris basilicã flobotomo sanguis a vena caua ad illã basilicã atrahit̃ nã ille ramus a sanguine ꝑ flobo tomiã de pauperat⁹ a stipite vene caue ꝑncipali atrahit: ꝛ tunc illi rami quos vena caua ad pect⁹ nutriẽdũ mittit nec nõ illas partes cũ infra partẽ illã vene caue ramificẽtur a qua illi rami ramificãtur a vena caua atrahere conãtur / q̃ cũ ratiõe atractio nis basilice flobotomate depauperata sit vt supponit̃ nõ sibi ꝑ mittit nec tm̃ q̃ntũ necessariũ ẽ sibi inuenit ergo ab alijs ramis ad aliud lat⁹ tẽdẽtibus atrahũt cũ isti ergo sint a q̃b⁹ sanguis resudat ad locũ ap̃atis cohibetur de fluxio eius vñ diuertit̃ hu

mor. Tamē qñ dolēs latus flobotomo illa flobbotomata basilica nō tm̄ atrahit eo q̄ latus illud plenū humoribus est: nec etiā rami qui ad latus enutriēdū dirigūt. Et vena caua nō atrahūt eo q̄ repleti sūt/ nā ab istis sāguis ad apatis locū inmediate fluit. ⁊ ob hoc nō fit diuersio. ⁊ sic maiorē distantiā nō localē/ a lateris sani basilica ad dolentē locū q̄z a lateris dolētis basilica ad affectū locū esse dico sz vtualē. q̄z maiorē vim diuertendi obtinet ꝑpter predictam rationē. Ob hoc dicebat gale. flobotomiā oppositi lateris parū iuuamentū vel oio post multū temp⁹ facere eo q̄ ꝑ oppositi lateris flobotomiā plurimo interuallo diuersio fit· q̄z p̄mo a vena caua illa basilica atrahit ⁊ rursus rami ad sanū lat⁹ tendētes ab ip̄a atrahūt ⁊ ab alijs ramis quando sic vena caua depauperata est. vt minime reddere necessariū sufficiat. ⁊ sic ab alijs ramis alterius lateris mediante vena caua atractio fit ⁊ sic multum temporis interuenire necessariū est· ob hoc dixit nō nisi post multum tempus iuuamētum facere: et aliqui q̄z hanc rationem minime inuenerunt· dixerūt licet equalis distantia sit ab vtraq̄z basilica: ad latus affectū tamē ex basilica oppositi lateris nos flobotomare oportere. q̄z sic ātiqui dixere ⁊ illorū experimento acquiescēdū est.

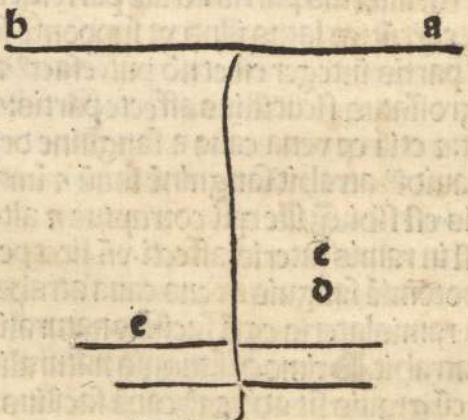

grã lucidioris intellect⁹ hãc figurã pono.a.ꝛ b.sit basilice vtri usqꝫ lateris q̃ a vena caua.c.d.ramificantur: rami vero ad pect⁹ nutriendũ tendẽtes costarũqꝫ partes sint.d.e.locus vero affect⁹ sit.f.nũc dico licet.a.b.qui vene caue sunt rami.c.d.localiter a loco affecto.f.æqualiter distent: nõ tamẽ virtualiter.nã pono lat⁹ egrũ sit.e.f.latus autẽ sanũ sit.c.d. flobotomiã factã a basilica.a.magis ꝛ vehemẽtius diuertere certũ est: q̃ꝫ flobotomiã a basilica.b.factam ꝛ hoc qꝛ quãdo a basilica .a. flobotomia fit.ista basiliea a vene caue stipite principali atrahit vñ rami.d. ad pectus nutriendũ tendẽtes a vena caua atrahũt ꝛ cũ ista ratiõe flobotomie facte depanperata sit rami.predicti a ramis alterius lateris atrahunt vñ fluere a ramis egri lateris e.sanguis nõ permitit̃ ad locũ affectũ.f.ꝛ sic diuersio fit/ tamẽ cum basilicã affecti lateris.b.flobotomo a vena caua.c.d. sanguis atrahit̃. Tamẽ rami ad costarũ partes.e.tẽdẽtes a vena caua minime atrahũt: eo ꝙ sanguie repleti sũt ꝛ etiã lat⁹ illud cũ plenũ sit ab illis ramis.e. nõ atrahit ꝛ sic diuersio nõ fit imo magis ad illã partẽ talis flobotomia prouocat eo ꝙ cũ humores ad illud lat⁹ sint inclinati tũ doloris tũc etiã ratiõe caliditatis eiusqꝫ imbecillitatis isti⁹ partis affecte facta flobotomia humores currũt alterius partis ad illã partẽ: qꝛ subitiliores sũt ideo facilius currũt: qꝛ latus illud vt supponit̃ sanũ est: ꝛ etiã sanguis illi⁹ partis integer est et nõ putrefact⁹ ꝛ per cõsequẽs nõ tantũ ingrossatus sicut illius affecte partis: ꝛ sic prouocat⁹ faciliter fluit: ꝛ etiã qꝛ vena caua a sanguine depauperata per flobotomiã auidi⁹ atrahit sangninẽ sanũ ꝛ imaculatũ qꝛ magis naturalis est sibi.q̃ꝫ ille qui corruptus ꝛ alteratus est q̃lis est ille qui est in ramis lateris affecti.vñ licet per basilice lateris egri flobotomiã sauguis a vena caua atrahat̃ eadẽqꝫ atrahere possit a ramis lateris egri facilius naturaliusqꝫ a basilica sani lateris atrahit. Primo qꝛ sanguis naturalior ꝛ sanior est. Secũdo qꝛ cũ grauis sit ad venã canã facilius descendit q̃ꝫ a ramis egri lateris ascndat ꝛ sic nõ tantã distãciã virtualẽ esse

ab vno latere sicut ab alio cõcludo Bene ergo te parũtã in na turalibus q̃z in medicina exercitatũ esse in cõfesso est.

D Icit vlterius iste vir quiq̃ndo hoc scribebat iudicio meo penelopis telã deterere conabatur in quadã sua ꝑpositiõe indicationes curatiue a natura ⁊ essentia rerũ sumi debere ꝑtim ab ei⁹ nature specie: partim a magnitudie subdit etiã solã magnitudiez nec explicari aut scri bi posse (hec ille) petre age nũc quid per magnitudinẽ rerũ in dicãtiũ intelligis nã indicatiões curatiue principaliter vt vult gale. xj. terap. ca. ꝑmo. a natura egritudinis sumũtur ⁊ a cõple xione mẽbrorũ laborãtiũ: ergo si magnitudo morbi calamo ex plicari possit videam⁹ certũ est q̃ sic nã teste gale. iiij. terap. ca. v. egritudo magna tripliciter dicit̃ ꝑmo ratiõe particule labo rantis. Secũdo magnitudinis ei⁹ ratiõe vt si vuln⁹ magnũ sit Tertio malignitatis ratiõe eiusq̃z accidẽtiũ malicie idẽ dixit. 7. terap. ca. 12. Omnia hec possunt bene cognosci atq̃z scribi nã mẽbri prestantia clare nobis cõstat: si vuln⁹ magnũ sit ⁊ ma gnã partẽ mẽbri occupet ad huc lucidi⁹ cognoscitur. Si egri tudo etiaz maligna sit. ⁊ seua accidẽtia affert ꝑculdubio apre henditur. ⁊ sic magnitudo morbi clare cognosci videtur. et si morbi magnitudo solum a distantia egri: a dispositione sue sa nitatis sumi dicatur Licet ista difficulter cognoscant̃ faciliter tamẽ scribi possũt. Nã tm̃ istũ hominẽ egrotare dicimus, quã tũ a cõplexiõe ⁊ sua sanitate distat vñ gale. 3. terap. Regulã ad aplicandã medicinã tradidit q̃ntũ iste homo a sua ꝯñe natura li distat tantũ per cõtrariũ medic⁹ aplicare debet per respectũ ad corpus tẽperatũ ⁊ cũ ista regula valde clara sit quomõ ipse dicat. Solam magnitudinem nec calamo nec lingua explicari posse ignoro. vñ. gal. 3. terap. nihil esse in medicina q̃ denotari ⁊ ostẽdi nõ possit ꝑm suã speciẽ elegant̃ dicebat. forsitã adictis eius. iu libro de flobotomia fundamẽtũ accipis. vbi quãtitatẽ vniuscuiusq̃z auxiliorũ nisi per cõiecturam nõ posse cognosci

meminit ꝛ idē tertio terap. inquit q̄ntitatē vniuſcuiuſq3 parti
cularis nec calamo nec lingua explicari poſſe. Iſta dicta gale.
ad ſuū ꝓpoſitū minime faciūt. Immo illi diſſona valde ſūt
nā gale. quātitatē rerū nō poſſe cognoſci dicere noluit nā opti
me cognoſcitur multa q̄ntitas colere peccare ꝛ etiā multa me-
lācolie: licet due vncie colere nō determinate peccare cogno-
ſcātur ꝛ hoc ad curationē parū confert: eo ꝙ in diligenti ꝛ ſa
gaci nature opere cōſideādū eſt. Cui⁹ ē ſupflua reſecare: ꝛ def-
fect⁹ ſupplere. Sic gale. loco alegato intēdim⁹ cū ad id ꝙ cer-
tū eſt apꝛopinquam⁹ ꝛ ſic talis quātitas ſicut iſta pūctualis cu
ratiuā intētionem nō mutat: ſed illa magnitudo de qua ſupra
agebatur. ſ. pꝛeſtantia/particule/malignitas/moꝛbi/ ꝛ magni
tudo ei⁹. Sūt a quibus intētiones curatiue variātur ꝛ iſta op
time vt ſupra deductū fuit explicari poſſunt.

Vlterius etiam dicis ſi flobotomia p̄ma ex pede fa-
ciēda eſt: propterea q2 maioꝛ diſtantia: etiā floboto
miā equaliter ex vtroq3 bꝛachio cōferre cōcedere de
beo eo ꝙ vtraq3 par ſit diſtantia etiā Addis etiā cō
trarietatē in medicina nō aliud niſi moꝛbi ablatiōe3 eſſe. Vnū
iſtoꝛū tuoꝛū dictoꝛū friuolū alterū vero inane ꝛ falſu3 eſt. Pri
mū patet nā nō ſolū dixi cōſulte eſſe factū ſi p̄ma flobotomia ꝺ
pede fiat propter maioꝛē diſtantiā: ſed q2 rectitudo ſuatur. et
iſta cōfert eo ꝙ facilius diuertitur ſanguis ad inferiora facta
flobotomia de pede q̄3 quādo ad latus cōtrariū ꝓuocatur eo
ꝙ in diuerſione recta duo mot⁹ cōcurrūt. ſ. motus humoꝛi⁹ ad
inferiora quia grauis ē ꝛ nature ip̄3 ad inferioꝛa expellentis.
Tn̄ q̄ndo ad lat⁹ oppoſitū ſanguis reuocatur: ſolū ibi ratione
mot⁹ nature expellētis. diuerſio fit: nō autē alter mot⁹ natura-
lis humoꝛis ibi cōcurrit nā humoꝛ nō lateraliter mouet ex pro
p̄a inclinatiōe ſed vi nature. Ob hoc in libro de flobo. gale. di
cebat in pleureſi flobotomiā ſm̄ rectū factā iuuamē euidētiſſi-
mū multotiens oſtēdere. Ex manu oppoſita poſt multū tēpus
eo ꝙ quādo flobotomia ex pede fit: duo mot⁹ ad diuerſionē ci

to pficiendã cõcurrũt.s.nature: ꝛ naturalis mot⁹ humoris ad inferiora qꝛ grauis; sed qñ de brachio flobotomia fit iuuamẽtũ tardũ ẽ. ꝛ post multũ tẽp⁹ eo ꝙ solũ vn⁹ mot⁹.s.aĩe ꝛ nõ humoris cõcurrit ꝛ sic tardũ illud iuuamẽtũ fit. vñ gale.5.de vtilitate par. cap.5.dicebat illud ꝙ atrahit parati⁹ atrahit qñ fm rectũ ẽ. Idẽ in libro de flobotomia dixit ꝙ flobotomia gratia ãtipaseos facta in ea q̇dẽ q̃ ƀƺ rectitudiẽƺ videbis iuuamẽtũ manifestũ ꝛ sic illi⁹ intẽtionẽ nõ fuisse cõclusiõis mee q̃ƺ tu inepte arbitrabaris cõcludo. Sed quã dixi: ꝛ ꝑ hãc etiã cõtra te concludere possem: nã si par distãtia idẽ iudiciũ ẽ si flobotomiã ex vna basilica vl' ex alia fecero eo ꝙ ꝑ te par distãtia est.

DIces majorẽ rectitudinẽ qñ flobotomo ex latere affecto q̃ƺ quãdo ex opposito ꝓuari. Respõdet̃ i diuersione nõ solũ rectitudinẽ sed lõginquitatẽ seruari õƺ vt inferius explorati⁹ declarabo: et cũ talis nõ inueniatur qñdo ex latere affecto flobotomiã facio saltẽ ṽtualiƺ vt supra dixi ideo flobotomiã ex latere affecto in ꝑncipio fieri nõ debere. assero.

¶ Secũdũ tuũ dictũ est fasuƺ nõ morbi ablatio finis est nõ efficiẽs modo finis ꝛ effeciẽs nõ coicidũt nã fnis efficiẽtẽ mouet ꝛ idẽ nõ p̃t esse mouens ꝛ motũ respectu eiusdẽ effect⁹. Et qꝛ ista in philosophia notissima sũt ideo oĩa hec omitto Scd̃o etiã argumẽtat̃ nã bona pars medẽdi artis in electiõnis cõtrarij cõsultatiõe ṽsat̃ vt est notũ: ergo morbi ablatio esse nõ potest qꝛ finis nõ cadit sub cõsultatiõe sƺ media vt ari.3.ethi. seq̇t̃ ergo ꝙ ꝯtrariũ i medicina nõ ẽ morbi ablatio Terttio argumẽtat̃ qꝛ medic⁹ ꝑ ꝯtrariũ opat̃ ergo nõ est morbi ablatio: tenet ꝯña eo ꝙ morbi ablatio ẽ effect⁹ ꝯtrarij ꝛ nõ cõtrariũ: ꝛ sic ꝯtrarietatẽ i medicĩa nõ esse morbi ablatiõeƺ patet; ꝯtra hoc ãpli⁹ insistere nõ libuit eo ꝙ hoc asserere ẽ q̃si ꝑma ꝑucipia i ĩficias ire

PRocedẽdo i tua ꝓpteruia ais i illa ꝓpositiõe q̃ƺ citaui .s.diuersion ẽ ad partes lõgiquas fieri medicere debuisse: si est diuersio simplex vel multiplex ꝛ q̇d nata sit agere

⁊ quã poteſtatẽ habeat in medẽdo ⁊ cui morbo occurrat ⁊ illã
ĩ partes diuidere ⁊ ſingulariũ potẽcias ſcrutari. Attẽdite hui⁹
viri inſolentiã in quoddã tractatu paruo q̃ꝫ ego ex fũdamẽtis
antiquorũ colligere intẽdebã. circa ſanguinis detractionẽ in
pleureſi tot ⁊ tanta declarare debuiſſem q̃ magno codice indi
gebãt nec dũ finit⁹ eſſet oreſtes (vt ille ait) nõ.n. cartas ſicut tu
in tuo tractatu conat⁹ es iplere oportebat Sed illa q̃ pro itelle
ctu propoſiti neceſſaria eſſẽt preſertim ꝙ declaratio iſtorũ ab
omib⁹ manifeſta eſt. ⁊ per ſepe ab auctoribus tã neotericis q̃ꝫ
antiquis recitata ⁊ vnã q̃ꝫqꝫ rẽ in omni loco exponere eſt alie
natio vt gale. p̃mo pnoſti. maloꝫ breuẽ q̃ꝫ plirũ eſſe fruſtra eim
dicit̃ per plura ꝙ recte per pauciora dici poteſt vt inquit ariſt.

Appellas talẽ retractionẽ reuultionẽ ⁊ nõ diuerſio-
nẽ de noib⁹ nõ eſt curandũ qñ de re cõſtat nã eger
nõ ex horũ exquiſita impoſitiõe ſed ex appoſitis re-
medijs ſanat: vt vult gale. 6. terap. ca. 1. Itẽ. 11. ter.
ca. 12. dixit ſm platonẽ cõtẽnere nomina oportere nõ autẽ rerũ
ſcientiã: nã finis erroris illorũ ad ſalutẽ humanã pertinẽtiũ ẽ
pernities. in. 14. terap. cap. 9. ꝙ doctrina ſciẽtiſica a re potius
q̃ꝫ a noie iniciũ debet facere: eodẽ cap. dixit ſepe p̃cepit noia
cõtẽnere ⁊ ſciẽtiaꝫ exercere idẽ dixit. 3. de interiorib⁹ cap. vlti.
Quarto vero de vtilitate particularũ. ca. 13. inquit ꝙ ſm pla-
tonẽ negligẽtes noia ditiores prudẽtia ad ſenectutẽ venient.
3. etiã de accidẽti ⁊ morbo inquit. cõplemẽtũ medicine fit noti
cia rerũ ⁊ nõ noiꝫ. Eodẽ tertio de accidẽti inquit bñ dixit plato
de antiquis multa q̃ nõ poterã intelligi. eſſent intellecta ſi nõ
dimiſiſſent vti noib⁹ aſuetis noia incõueniẽtia imponẽtes. ter
tio vo tegni inquit q̃les ſũt multi ſophiſtarũ negligẽtes quidẽ
ĩparũ rerũ dr̃as in noib⁹ vero plurimũ tẽporis cõſumẽtes. 8.
Mi amir. ca. 12. inquit nec ego fugio appellationẽ dũ mihi ſo
lũ modo cuſtodiat̃ differẽtia rerũ in li. de q̃tuor tp̃orib⁹ paro-
xiſmorũ inquit legẽ eſſe poſitã a grecis noib⁹ rerũ ab antiquis

applicet nisi equale in gradu vt Gal. 3. terap. et 3. tegni vult: tamē virtus medicinis fauet easq3 morbū superare presidiuz eis prestando facit. hec solutio est aparens: nam artificez regulas veritati propinquiores quoad ipse poterit afferre oportet: alioquin seruanda non seruabit: et sic dicendum esset qꝫ medicus in contrario morbum excedenti adhibendo laboret. Sed nō nisi equale affirmauit: ex quo nobis equale applicari sufficere videtur. Sed dicam solutionem iudicio meo solēniorem.

¶ Pro cuius enucleatione noto primum. Actionem attendendam non esse penes actiuitatem agentis et actiuitatem passi: sed penes agētis actiuitatē et resistentiam passi: hoc est notū in naturali philosophia: ideo eius ampliorē declarationem omitto. ¶ Secūdo noto hūc ordinē inueniri inter qualitates quātum ad agere: nam caliditas inter oēs qualitates primuz gradū i actiuitate habet: secūdū frigiditas: tertiū vo siccitas vltimū vo humiditas: hec int oēs q̄litates ifimū gradū in actiuitate vt vult Gal. 7. terap. obtinet. Sed in resistēdo econtra: nam siccitas ceteris qualitatibus vehemētius resistit post eā humiditas: postea frigiditas vltimo vero caliditas. sic qꝫ illa q̄litas que est vehemēter actiua parum est resistiua et quia hoc totum in philosophia concessum est ideo in eius declaratione non moror. ¶ Dico ergo applicando: equale in gradu proportio maior efficitur. Nam si hic homo vno gradu versus caliditatem a sua solita temperie labatur: medicinam frigidā in primo adhibeo. Iā medicina frigida que est agens respectu lapsus ad calidum: in primo efficitur proportiōis maioris: nā medicaminis frigidi actiuitas excedit resistentiam caliditatis q̄ est patiens. Nam caliditas est valde debiliter resistens: et frigiditas est agens in secundo gradu. Nam caliditas aliis omnibus actiuior est et post eam est frigiditas. vice versa. Si quispiam frigiditatem versus a suo temperamento in primo declinet medicamen calidum in primo applico. Iam est maior proportio nam caliditas primum locum in actiuitate obtinet: tamen frigiditas est resistens in tertio loco. Primo enim sicci-

tas resistit. Secundo humiditas. Tertio frigiditas: et sic agẽtis actiuitas passi resistentiam excedit: et sic actio fieri potest. Idem assero de humiditate. Nam si quis a suo temperamento humiditate deuiet primo gradu: siccum medicamen in primo applico: excedens proportio redditur: et hoc quia siccitas inter qualitates passiuas est primo actiua: et humiditas in secundo loco resistens quia primo siccitas secũdo humiditas: et in resistẽdo humiditas etiã est minor siccitate. ¶ Ex quo notabis hoc veritatẽ nõ habere in siccitate. Si quis eni siccitatem in primo in naturalẽ habeat medicinã humidã in primo adhibeo nõ ob hoc efficitur proportio maior qr sicut siccitas ẽ magis actiua q̃ humiditas: pariformiter et resistiua. Ob hoc sicce distẽperãtie difficilius p̃ ceteris curãtur humiditate enim repellẽde sunt: cuius actiuitas valde parua est. Ideo eius applicatio sepe reiterãda est vt per applicationẽ frequentẽ: eius remissa actiuitas supleatur: et sic cõcludo equale in gradu applicãdo maioris proportionis effici nisi in siccitate. Siccitas enim humiditate actiuior ẽ magisq̃ resistẽs. Hoc sensisse auicen. 4. p̃mi arbitror: inq̃t. n. Tẽpus calefaciẽdi et infrigidãdi esse equale: sed tẽpus humectãdi lõgi⁹. Nã quãtũ caliditas in agẽdo frigiditatẽ excedit tãtũ frigiditas caliditatẽ in resistẽdo exuperat. Sed nõ est sic in humiditate: ideo nõ equale tẽp⁹ sed lõgi⁹ esse asserit. ¶ The. oia nẽpe polite adducis, equidẽ hãc solutionẽ nunq̃ me legisse memini: et vere belle mihi satisfecit. Ad reliqua audiẽda aures libenter tibi prestare intẽdo.

¶ Tertie dubitationis declaratio

tho. ¶ Tertiũ dubium prosequor in quo queris medicine locales q̃ iecori et sthomaco apponũtur in quo tẽpore adhibẽde sunt. Et breuit̃ q̃ in hac materie sẽtio enucleabo: tresq̃ fulciã ꝯclusiones. ¶ Prima est: quecũq̃ per exterius epati et stomacho intestinisq̃ apponunt̃ quãdo in stomacho cib⁹ nõ adest applicãda sunt. ¶ Secũda cõclusio: si illud locale mollificatiuũ sit amouedũ ẽ tẽpore cibi acceptiõis. ¶ Tertia cõclusio: si

illud predictorū cōfortatiuū sit tēpore refectionis dimittēduz:
tunc tamē nouiter nō est adhibēdū. ¶ Prima cōclusio patet p
gal. 8. miamyr: verbo vltimo: medicine locales inqt ipse q̄ vēn
tri stomachoqz ꝛ intestinis apponūtur: in stomaco cibo non
existēte sunt apponēde: de medicinis per exterius capiti appli
catis inquit auicena. l. 3. tractatu pmo capi. 29. verbis vltimis
cūqz cibas patiētes capitis egritudines exicca lat⁹ capitis ꝛ
exponitur. i. remoue oia localia remedia. Et licet in hoc dicto
de capite sermo agatur tñ illud ad viscera etiā adaptari potest
de medicinis bibitis epati cōferētib⁹ inquit auicena. 14. 3. tra
cta. pmo ca. 18. §. Et melior horarꝫ ꝛc. Ubi clare notabis illā 8
potionē tēpore stomachi vacuitatis esse offerendā. Et ratio
est nā cū oēs virtutes vnico instrumēto. s. naturali calore ope-
rētur vt Gal. 1. apho. sequitur ipsam circa duo belle intēdere
nō posse. ꝛ ob hoc ꝟtutes sead inuicē ipediūt. Una. n. operās
totū instrumentū. s. naturalē calorē sibi vēdicat: ꝛ sic alia pau
per remanet: ꝛ eius actiones integre cōpleri nō possunt: itaqz
cū cibus in stomacho adest natura est intenta circa cibi coctio
nē: si tunc locale applicetur caloris pars ad extra trahitur ad
illi⁹ actuationē vnde ābe actiones claudicabūt: vera est ergo
cōclusio medicine locales q̄ in qualibet parte corporis ꝛ ma-
xime in pdictis nō sunt nisi stomaco cibo vacuo apponēde.
hoc totū Hali cōfirmauit loquēdo de iecoris obstructione in
quit. Epar emplastrabis stomacho a cibo ieiuno. ¶ Secūda
cōclusio probatur: nā locale mollificatiuū mēbrū cui applicat̄
mollificat debilitatqz: ob hoc nō esse tēpore cibi assumptionis
dimittendū cēseo: ne stomachus ob eius presentiā relaxet̄. hoc
Gal. sensisse videt̄: iquit. n. in pdicto ꝟbo. Malagma quod
visceri apponitur. ꝛ grece malagma. idē est quod mollificatiuū
medicamē. Hoc etiā Auicena inuere videt̄ ca. superi⁹ citato
dixit enim ꝛ exicca latus capitis. i. mollificatiua remedia remo-
ue. Nā per exiccare remotio reꝝ humidarū q̄ mollificāt intelli
gitur: ꝛ vtere inquit ipse cōfortatiuis. ¶ Tertia cōclusio ex di
ctis est euidēs. Nā si illud locale cōfortatiuū est nō est auferē-

dū postq̄ iam tēpus ad actuationē sufficiēs trāsisse fueris arbitratus: nam hoc actionē stomachi nō disturbat imo eis presidiū affert: ⁊ ideo illud tale nō remoueas sed si ad actū nōdū reductum sit cibū ei non offeras. Uirtus. n. tunc circa duo intendendo minor circa singulū reddit: ob hoc Gal. in suo verbo inquit. Usus autē omniū malagmatū q̄cunq̄ ventri ⁊ stomacho apponūtur: apponūtur illū dixisse attēde quasi dicat. Illa localia nō offerantur sed illa que posita sunt dū sint cōfortatiua nō remoueas. ¶ Et nota illud locale quod stomacho apponis conducibili⁹ est illud dorso applicari: hoc voluit Gal. 13. terap. disti. 2. ca. 11. Nā sicut medicamēta gule cōferētia spine applicanda sunt: sic etiā ea q̄ stomacho vtilitatē prestāt dorso ⁊ hec apud duodecimā spōdilez applicari cōuenit. Ex quo notas si intentio stomachū calefacere sit et times ne hec caliditas epati cōmunicetur illud medicamē in dorso ponēdū esse. Ex q̄ infertur si quispiā homo febre consumptrice laborauerit ⁊ ei medicamē infrigidatiuum dorso apponi fuerit cōducibile decē vel vndeci spōdiles a nucha numerādas esse. Quib⁹ illud infrigidatiuū oppone ⁊ quattuor vel quinq̄ relinquēs subseq̄ntes illinies. Idē assero si cum febre intensa cōsumēteq̄ fluxū ventris habuerit: hoc memorie cōmenda. ¶ The. Fateor me in extremā etatē deuenisse numq̄ tamē ab aliquo me hec audisse ⁊ iam tot subtilitates nr̄e facultatis me docuisti vt inter doctos deinceps annumerer: ideo mihi pergratū facies si inceptis finem imposueris. Tho.

¶ Quarti dubij declaratio.

¶ Pro examine quarte dubitationis illud dictū Galeni. 4. terap. ca. vltimo assumo. Medicamē inquit si vis vt ad canales pulmonis defluat infirmū supine iacere iubeto ⁊ illud medicamē in ore diutissime teneat ⁊ lacertos gule laxos dimittat nam sic paulatim aliquid ad ipsam arteriā defluet. (hec ille) per supine iacere vētre versus superi⁹ cubare intelligēdum est sic Iuuenalis. Cubat supfaciē mox deinde supinus. Ex quo dicto notari potest quādo intētio est vt substantia medicaminis

Ontra scdaʒ ɔclusiōeʒ argumētor: talē ponēdo ɔclusionē. Corpore existēte plectorico cū virtutis cōstātia ad partes maxie distātes p flobotomiā reuulsionē fieri debere. Hāc cōclusionē pbo / prio gale. auctoritate. 13. terapē. ca. 2. dist. 2. Sed ad lōgissima (inquit) semp antipasim facies. ⁊ si dicas: nō de flobotomia / sed de alijs diuersiōis specieb⁹ propositionē hāc esse intelligēdā. assero etiā de flobotomia intelligi debere. pro quo ɔsidera in flegmōe tali diuersiōis specie vti oportere / q̄ nō solū hūorē diuertat a loco dolēti: sed etiā illū hūorē q̄ʒ cito ad extra corp⁹ euacuet: p̄sertim si corp⁹ plectoricū fuerit. sic Gale. 13. terap. dist. 2. ca. 2. attēdētes quomō meli⁹ sit ex eis vti: febriēte em̄ iam laborāte nec exercitijs adhuc multitudinē euacuare possibile est: nec vnctionibus calefaciētib⁹: nec multa frictiōe quēadmodū nec balneis ablatiōe v̄o sanguinis simul cū ieiuno vel purgatiōe alīq̄ sic dixit. 5. terap. si sanguis fluat de narib⁹ prius minues venas deinde fricabis. bene ex hoc dicto cōstat / q̄ī in predicto corpore diuertere volum⁹ cū re q̄ plectoriā euacuet esse debere: licʒ alij modi diuersiōis vt est exercitiū vel frictio vtiles sint: nō tñ sufficiūt. vnde gale. 13. terapētice ca. allegato. ei v̄o q̄ in superiorib⁹ partib⁹ habēt eā q̄ incipit flegminare particulā q̄ per ambulationē vel curs⁹ motio vtilis. vtilē dixisse attēde: ad innuēdū cōferre: sed nō sufficere. ⁊ postea subdit in flegmōe vētris purgare medicū minime oportere sicut in flegmōe matricis diuretica applicari nō oportet: ⁊ hic subdens inquit in tali casu ad partes distātes diuertere medicū oportet cū eis q̄ multitudinē sufficienter euacuēt: sʒ nullū aliorū modorū diuersiōis sic sufficienter ⁊ cito multitudinē euacuat sicut flobotomia. ergo de flobotomia itellexit: ⁊ de hac diuersiōis specie asserit ad partes maxime lōginq̄s diuersionē fieri expedire: ergo flobotomia d̄ parte valde distāti quoad fieri poterit faciēda est. nā si apostema in vētre fuerit / flobotomia nisi de pede vel de brachio itidem de epate de matrice fieri nō potest. Tamē quādo fuerit possibile

de partib⁹ marie distātib⁹ fieri oportet. sic dixit gale. 5. apho: commēto. 68. nō solū intēdit purgationē: sed materiā per partē oppositā extrahere conatur: quod ex cōtrario fit. si ergo in latitudine fuerit/a dextra in sinistrā: vel a sinistra in dextrā fieri innuit. (hec ille). Uide ergo quid exploratius lucidiusq3 dici possit. idem dixit. 4. terapē. cap. 6. Quia didicim⁹ ab eo. s. hypocrate: ꝙ donec materia ad locū vulneris defluit oportet vt de loco ad locū oppositū moueatur: ⁊ locus oppositus nō est vicinus nec parū distans nisi valde distans. ⁊ hic sermo est de flobotomia: vt videre poteris: si seriem text⁹ perlegeris. ergo/⁊c. eodē etiam cap. inquit. Unde nos sanguinē a remotis locis infirmi membri in initio detrahere oportet. nouissime vero a mēbro vulnerato. idem dixit. 5. terapē. 5. ca. Fluxus materie cessat aut veniente sincopi aut cum materia ad opposita loca aut cū de vno loco ad alium locū mutatur. identidē dixit. 5. terap. ca. 6. loquēdo de fluxu sanguinis narium: ⁊ postea nō festines medicinā fronti ⁊ capiti imponere: nisi prius sanguis ad opposita loca mittetur. ecce quomō ad opposita loca nō vicina nec parū remota: imo valde distātia diuersionē fieri iubet. nam nō dixit sanguinē versus opposita loca diuerti: sed ad loca opposita: ad innuendū tibi intelligere: diuersionē ad locum oppositū valde distantē vere fieri. ⁊ ꝙ hoc velit ipse. audi gale. loco allegato. sanguis a narib⁹ fluens duobus modis ad opposita loca mutatur. vno modo si atrahat̄ a toto corpore ad inferiora. alio modo si mutet̄ ad puppim. nares enim cum sint superius ⁊ locus earū in anteriore parte: inferiora tamen vnde superius est sibi sunt opposita: ⁊ posteriora eo ꝙ in anteriore loco sunt. hec ille. Per hec verba satis constat sicut oppositio ſm profundū seruatur quando diuertitur sanguis ab anteriore ad posterius: ⁊ non versus posterius: pariformiter quādo a superiori ad inferius: ⁊ non versus inferius. facit ad hoc dictum galeñ. 5. terap. cap. 3. Opposita detractio sic efficietur. si materia in inferius descendat: ad superiorem partem trahatur ⁊ econuerso. aut si

d

a dextra moueat ad sinistrā ꝛ cōtra. vide/ quid clarius dici pos
sit/ qȝ dicere: si ad dextrā moueatur sanguis ad sinistrā detra-
hatur/ ꝛ econtra. idem dixit. 3. tegni cañ. 199. antipaseos vero
cōmunis omniū partium ostensio ad ea que longissima sunt.
eodem lib. 5. terapē. inquit. Si sanguis ab ore fluat mutandus
est ad loca vicina sicut nares: si autē ad opposita mutari cōue-
nit ad inferiorē partem. ❡ Sed contra predicta primo instatur
nam in predicto capitu. Galenus iubet: si fluat sanguis a nare
dextra: ventosam super epar apponi. ꝛ si a nare sinistra/ super
splenem. ecce quomodo omnino ad inferiora diuersionem fieri
non iubet: sed versus inferiora. ❡ Secūdo/ quia Hypo. in mē-
struis abundantibus: sub mām̄illis apponi ventosam iussit: ꝛ
iste locus non est valde distans. ergo ꝛc̄. Ad primum istorum
dico: in diuersione non solum elongationē: sed societatem ser-
uari oportere: sicut si membrum ad quod atrahitur sit membro
socium a quo humor diuellitur. illa talis diuersio optima est.
vt Auicēna. 4. p̄mi. ponendo conditiones quas in diuersione
seruari oportet (inquit). Et secunda est: vt societatis curam
habeamus: sicut menstrua ventosis retinemus: quas mām̄illis
imponimus socio atrahētes: ꝛ quia in fluxu sanguinis de nare
dextra ab epate illum fluxum vt plurimū manare credendum
est: ideo in epate ventosa ponenda est. ꝛ idem de splene dicen-
dum est: ideo coacti locum valde distantem non eligemus: eo
ꝙ est locus a quo ille humor manat: ꝛ per hoc ad secundum
argumentum patet: nam mammille sunt socie matricis: ꝛ ideo
fluxus ille ad locum socium diuertendus est. ❡ Ratio nostro
proposito consona est: nam quando ad valde longinqua hu-
mor diuertitur: humorum impetus per membra diuersa inter-
mediaqȝ dispergitur. ꝛ sic illorum humorū virtus dispersa non
tantum nocere nec morbum facere potest sicut quando est con-
iuncta ꝛ vnita. quod fit quando ad propinqua diuertitur. ꝛ eti-
am per diuersa membra humoris dispersi malicia facilius cor-
rigi potest: quia membra diuersa facilius humoris pauci sibi

delegati ma'iciã corrigere possunt: ꝛ quãdo ad propinqua nõ sunt tãta nec tam diuersa nec hum ꝛita dispergũ: ꝛ ideo nõ sic facilit' i li' malicia corrigi potest rursus quãdo flobotomiã diuersiuã ad partes valde longinqs facio illud primũ mẽbrum a quo talis humor euacuat' ab alio ꝛ illud ab alio attrahũt vnde plura mẽbra depauperata reddũtur: ꝛ sic humorẽ fluere nõ pmittũt ꝛ aliũ attrahere conãtur ab alio. ꝛ alia ab alijs donec ad mẽbrũ egrũ deueniãt quod cũ superfluo humore sit grauatum: sponte ꝛ liberaliter mittit: ꝛ sic duo mot' scʒ pluriũ membrorũ inanitorũ attrahẽtiũ cõcurrũt: ꝛ etiã mẽbri ĩfirmi expellentis: quia grauatũ est: ꝛ quãto plura mẽbra attrahẽtia sunt: tãto vehemẽtior attractio fit: ꝛ quia in diuersiõe ad valde longinqua plura mẽbra ad attractionẽ cõcurrũt: ideo liberior attractio fit: ꝛ sic rationẽ nostre intẽtioni ꝯspirare in confesso est.

¶ Sed attẽde predicta modico salis ad hoc vt vera sint indigere. pro quo cõsidera triplicẽ esse flobotomiã quãdã diuersiuã solũ: aliã solũ euacuatiuã: reliquã vero diuersiuã ꝛ euacuatiuã esse. aliquã vero flobotomiã solũ diuersiuã esse/ per galeñ. 9. terap. ca. 11. cõstat: vbi dixit. quãdo sãguis in quãto vel quali peccat: flobotomiã sicut euacuatiuũ presidiũ fieri: tamẽ quãdo alij hũores a sãguine flobotomiã sicut auxiliũ antipasticũ fieri posse: attẽde flobotomiã solũ diuersiuã dari. nã in tali casu scʒ qñ alij hũores a sanguine peccãt sicut auxiliũ euacuatiuũ fieri nõ potest: eo ꝙ sãguis nõ peccare p̃supponit'. flobotomia vero diuersiuã ꝛ euacuatiuã simul esse cõstat p ga'e. 13. terap. disti. 3. ca. 5. de flegmone epatis loquẽdo/ inquit: antipasãdũ simul ab epate ꝛ euacuandum flobotomia ẜm dextru m cubitum interiorem venam inscindens. ꝛ in li. de flobotomia inquit. non solũ auxilium euacuatiuum/ sed antipasticũ flobotomiam esse. flobotomiam vero solum euacuatiuam esse/ nulli dubio est.

Et in isto casu aliquas cõclusiões pono. prima est hec. Quando intẽtio solum est diuertere ad partes maxime distãtes: medicũ recurrere oportet vt rationes ꝛ auctoritates p̃dicte asserũt.

Secūdo dico: quādo intētio est solū euacuare te flobotomare de parte valde propinq̄ notū est oportere. Tertio dico: quādo diuertere ꝛ euacuare simul venā de parte nō valde distanti nec multū ꝑpinq̄ nos secare oportere: vt patet in epatis flegmōe in quo diuertere ꝛ euacuare simul cōueuit ꝛ in apāte etiā splenis. Et considera in tribus casib⁹ flobotomiā diuersiuā ꝛ euacuatiuā fieri simul expedire. ꝑmo quādo mēbra in medio corporis sunt ꝛ de nullo extremorū maxime distāt: vt de splene ꝛ de epate patet. nā in istis de cubiti vena lateris affecti flobotomiā fieri cōuenit ꝛ simul te diuellere ꝛ euacuare. ¶ Verū est si fiat de pede in istis esse longinquum: eo ꝙ flobotomata vena pedis sanguis a vena caua attrahit cui⁹ ram⁹ est saphena. ꝛ mediāte illa sāguinis ad supiora reuocatio ꝑ eandē venā cauā a qua sāguis ad epar fluebat fieri debet. vnde ad hoc vt fiat talis reuocatio tātā sanguinis copiā te extrahere oportet: vt ad venā cauam illa inanitio deueniat: qua inanita sanguinis ab epate vel splene fluxus reuocabit. ex quo infert flobotomiā saphene si in pauca quātitate sit ab epate vel a splene minime diuertere immo ampli⁹ hūorū ad inferiora impetū ꝓuocare. Ex quo etiā infert: quādo ꝑ flobotomiā pedis menstrua prouocare intēdis in pauca q̄ntitate esse oportet: ad hoc vt hūores ad iferiora descēdere faciat: ꝛ tunc vis expulsiua ad extra expellit. Tamē qñ in multa q̄ntitate fit: nō solū nō ꝓuocat: sed hūores ad supiora diuertūtur. quia vena caua inanitionis ratione facte flobotomie ad illos ad matricē tendētes ramos sāguinē nō mittit. hoc elegāter gale. voluit in li. de flobotomia: inquiens. Et qñ hoc scꝫ prouocare volueris mēstruū: scđm temp⁹ assuete ꝑiodi preassumēs. 3. vel. 4. dies venā inscindēs ꝛ euacua parum euacua parū dixisse attēde ad tibi inuēdū qñ mēstruū ꝓuocare intēdis vt per tres aut quatuor dies ante assuetā periodū fiat. secundū est vt euacues parū ad hoc vt menstruū vt supra dixi prouocetur. ob hoc flobotomia ꝺ pollice pedis facta magis q̄ꝫ saphene mēstruū prouocare dicit quia hec potius mouet q̄ꝫ euacuet

quod ad intētionē ciēdi mēstruū requirit propt̄ p̄fatā ratione
per tres aut q̄tuor dies ante tēpus periodi fieri iubet: eo ꝙ in
tali tēpore iam hūor aggregat⁹ est: ⁊ nō est opus nisi ad inferi-
ora moueat̄. ⁊ sic ad reliq̄ propositi reuertētes: dico pedis flo-
botomiā i multa q̄ntitate ad hoc vt ab epate diuertat esse de-
bere: ob hoc pedis flobotomiā multū debilitare dicit̄ eo ꝙ si-
ue intētio euacuare aut diuertere sit i multa q̄ntitate esse opor
tet ꝙ virtutē debilitat: nam euacuatio ꝯtraria est virtuti. vt a
gale. 9. terap. sumit̄. ¶ Secūd⁹ casus est in quo ad partes val-
de lōginq̄s ire nō oportet quādo tale mēbrū egrotās societatē
cū illo h₃ ad quod diuersio fieri debet. ⁊ sic quādo mēstrua re-
tinere volum⁹ vētosas māmillis (vt supra dicebat̄) apponim⁹.
¶ Terti⁹ casus est: quādo virt⁹ est debilis ⁊ diuertere necessa-
rium est. tunc ad partes valde distātes ire nō oportet: sed simul
diuertere ⁊ euacuare: eo ꝙ diuersio virtutē debilitat magis q̄₃
euacuatio. vnde due euacuatiōes fieri possunt in eadē die: sed
nō due diuersiōes. vt a gale. in lib. de flobotomia sumit̄. quia
quāto magis a lōginqua diuersio fit tāto magis debilitat: eo
ꝙ ista maiorē quātitatē extractiōis sāguinis exposcit. ⁊ in tali
euacuatiōe primo multū boni sāguinis euacuari oportet āte q̄₃
ad hūorē peccātē deueniat̄. ideo q̄n eger debilis ē in diuersiōe
ad p̄tes valde distātes ire nō op₃: s₃ ad p̄tes nō multū distātes.

Ponit etiā aliā cōclusionē circa vnā q̄stionē. s. An
retractio per mēbra viciniora facta partes vicie im-
plende vim hubeat. ⁊ cōcludit in flegmone vbi san-
guis mittēdus est eius generationi occurrere anti-
pasticā sanguinis missionē per viciniora p̄sertim acute factā
⁊ inter initia sistit em̄ expulsionē facta₃ a venis cōmunib⁹ to-
tius corporis detrahendo expultrici argumētum euacuat etiā
detrahēdo plurimā copiā recētis redundātie cōtente. (hec ille.
ad ostēdendū quomō tua cōclusio nullius ponderis sit. propo-
nitur is fidelis medicus appelland⁹ qui tutis medicamētis in
egrorū curatione procedit. vnde Gale. 12. terap. cap. 1. Is est

medic⁹ fidelis qui generose ex arte cōtra morbū pugnat debet habere. pro meta gerēdorū: vt tutis vtatur medicamētis ꝛ vtilitatē egro satagat afferre. vnde ille medic⁹ magis laudandus est qui citra vllum periculum ꝛ nocumentum curat. ¶ Supponitur secūdo: cum omnis euacuatio virtuti cōtraria sit. sequitur omnē subitā euacuationē inimicā ꝛ infestā nature esse. natura enim repētinas mutationes nō tollerat. sic Galien⁹ in lib. de flobotomia A subitis euacuationib⁹ (quoad fieri poterit) cauendum est. 9. terap. inquit ca. 10. Immoderata euacuatio virtuti nocet. ꝛ quāto magis subita: sic Hypo. ꝯm multū ꝛ repente euacuare ꝛc. nature inimicū est. ¶ Supponit tertio. euacuationē per loca viciniora mēbrum patiēs nō implere quādo sic facta est vt tantū diminuat ꝙ illā plenitūdinē euacuet. nam si parce poti⁹ attrahet ꝙ̄ diuertet ꝛ sic in multa quātitate esse oportet ꝛ facta subito. ¶ Dico ergo talem diuersionē sicut a te positā per vicina membra fallacē ꝛ nature inimicā. quia ad hoc vt cōferat multā q̄ntitatē subito te euacuare oportet. ista vt notū suspecta est ex supradictis. sic Auic. nobis cōsulit. potius flobotomiā reiterare ꝙ̄ q̄ntitatē eius semel multiplicare. Idem dixit gale. in li. de flobotomia. ꝙ quāto ad numerū ampliorē eas que ꝯm partem ablatiōes auxerint tāto operatiuior fit. ex quo dicto constat Flobotomiā pluries factā ꝛ paulatim multū diuertere. Ergo si flobotomia paulatim facta multū diuertit ꝛ nullū discrimē ē ad q̄d multā q̄ntitatē subito euacuare oportet ꝛ cū infirmi piculo. cōcedam⁹ hoc vt asseris fieri. adhuc hoc vniuersalit̄ fieri nō potest. nā hoc erit possibile q̄n ad illud mēbrum vicinū aliqua magna vena venit ꝑ quā illā plenitudinem euacuare possim⁹ vt in pleuresi patet si ex basilica affecti lateris flobotomia fiat. hec ad multitudinem euacuandam potens erit quia principalis vena est: tamen quando vena parua per quam illa plenitudo omnino euacuari non potest potius illud membrum vicinum attrahendo implebit: ꝙ̄ multitudinē euacuabit. vt in squinantia patet. nam si statim per venas

q̄ sub lingua sūt euacuare volueris: poti⁹ humorē ad illā partē attrahēdo nocebis: eo q̄ ille vene nō sūt sufficiētes ad illā multitudinē euacuādā. ob hoc dicebat Aui p̄ma .3. ca. 29. euacuationē a mēbro p̄ticulari fieri nō oportere: āte toti⁹ euacuationē: nisi sim⁹ securi hūorē nō fluere. ꝛ ad hoc inquit ipse penit⁹ ausi nō sum⁹: nisi toti⁹ corporis facta euacuatiōe quia per talē particularē euacuationē ad illā partē attrahem⁹: p̄sertim si vena particularis sit: ad multitudinē euacuādū nō potens. ꝛ si dicas hoc te nō intellexisse: nisi qn̄ vena ad illā multitudinē euacuādā sufficiēs est ob hoc error tu⁹ nō tollit. nā vt aristo. 2. de aīa ait. sine distinctiōe loqui de iis distictiōe egētib⁹: error est. ꝛ q2 hoc minime fecisti: ideo te errasse tuipse fateberis.

¶ Duas alias solutiōes adducis ad hāc auctoritatē gale. q̄ te maxime vrget. s. diuersionē ad partes lōgissimas fieri debere. prima est. hic sermo lōgissime retractionē efficiēdā significat: nō tam per partes distātissimas a loco inflāmato q̄3 in diuersissima: ꝛ ecōtrario: q̄3 flurio fieret. Secūda solutio q̄ plurimū distāt ac in diuersissima fiāt deflucio: q̄ fit a. b. in. a. ꝛ retractio q̄ fit ab. a. in. b. Utraq3 solutio inepta est. pro cuius expositione suppono hūorē fluentē ad opposita loca mutari oportet: s3 si materia nō fluat s3 in mēbro p̄maneat eā mutando purgari oportet ab eo loco ad aliū iuxta ipsū. hec est gale. 4. terap. cap. 6. ex quo dicto cōstat tā in diuersione q̄ ad opposita fit q̄3 in deriuatiōe q̄ ad vicina hūorē repellere expedire a loco egro ad aliū: s3 modo differēti. nā in diuersiōe termin⁹ ad quē talis mot⁹ oportet vt sit loc⁹ oppositus ꝛ valde distans. In deriuatiōe v̄o termin⁹ talis mot⁹ est mēbrū vicinū. ergo si ad illā partē p̄uocat arte erit. ponēdo medicamina attrahētia in illo mēbro distanti vel frictiōes seu vētosas apponēdo. aut illi⁹ mēbri venā inscidendo. ergo p̄ diuersionē ad partes valde distātes fieri significatur. q̄ modi quibus diuersio fit tali membro applicādi sunt: quod erat probandum.

¶ Secūda solutio nil valet: nā licet cōtrarietas naturalis sit in

fluxione q̄ fit a.b.in.a.et ab.a.in.b. eo q̄ a cõtrarijs terminis a quibꝰ ad cõtrarios terminos ad quos nõ tamē ista ꝯtrarietas ad actū medicinalē sufficit: eo q̄ lõginquitas ꝛ magna distātia inter media requirit: vt supra pluribꝰ deduxi. nā licet humor ex ꝓpinquo ad aliud vicinū mēbrū fluat: talē hūorē ad illud vicinū mēbrū diuertere nõ optet: ſ3 ꝑ partē valde distātē. nā si ad mēbrū3 vicinū a quo humor fluit humorē retrocedere facias maiore vi reuertet presertim corpore existēte pletorico: ꝛ membrū forte fuerit. sed ipsum reuocabis ad longinqua: vt humor per inter media mēbra dispgat. ob hoc in sermõe ꝑdicto. s. ad partes maxie lõginq̄s diuersionē facias: nõ ad partes cõtrarias: ſ3 ad lõginq̄s dixit/ad tibi ostēdēdū cõtrarietatē nõ sufficere: nisi i tali lõginq̄tas cõcurrat: nõ particularis vt tu asseris: ſ3 absoluta vt si ad dexterā humor fluat: ꝛ licet a mēbro vicino humor ꝓficiscat prouocabis ad sinistrā ꝛ econtra. vnde gal.e.5.apho. nõ solū purgationē de locis infirmis intēdit: ſ3 materiā per oppositā partē extrahere conat: qd̓ ex ꝯtrario fit: si ergo in latitudine fuerit a dextra i sinistrā: vel a sinistra in dextrā fieri inuit. ecce qualiter diuersionē per oppositā partē absolute ꝛ nõ particulariter fieri iubet.

¶ Postea post immēsa3 v̓borū siluā inutilē hec asseris: ſ3 nec negamꝰ retractionē fieri posse per distātissima loca: ꝛ hāc omniū simplicissimā ac veluti ceterarū omniū exēplar proponimꝰ: ſ3 ad q̄dā nõ satis efficacē esse acveluti segnē (hec ille). Satis per dicta tua patet: retractionē per distātissimas partes veram retractionē ꝛ aliarū exēplar esse. sed nõ sic cito diuertere. opinioni mee: immo potiꝰ cõmuni aspiras. nā istā retractionē antiq̄ in omnibꝰ exercēdā esse nõ asserūt nisi quādo solū diuertere intendis: q̄ fit corpore existēte plectorico: ꝛ cū cõstātia virtutis: ꝛ quādo in mora nullū periculū imminet. In isto casu ad partes valde distātes diuersionē fieri oportet. Sed q̄n virtꝰ debilis est ꝛ corpꝰ tātā plectoriā nõ h3: ad propinquā partē hūorū impetū reuocari cõuenit ꝛ sic veritate coactꝰ cõmunis schole viam

randē fateris. si p̄dictis nō moueris: es dur⁹ sicut silex vł marpesia cautes. audi ergo hypo. dicētē: posteriora capitis dolētia vena recta in fronte incisa iuuat. ergo quēadmodū Hypo. hic cōtrarietatē in profunditate obseruari iussit: pari ratione in latitudine seruari expedit. sic venā in dextra secari optet: si egritudo est in sinistra ⁊ ecōtrario: ⁊ etiam hoc in ꝯtrarietate que fm lōgitudinē obseruādū est. ex quo infertur sicut ille ad pedem diuertēs si egritudo est in capite: vel ad sinistrā si egritudo in dextra est cōsulte facit: pariformit̄ bene opat̄ quādo materia in posteriore parte capitis existēs ⁊ frontis venam secat: quia quēadmodū dextrū ⁊ sinistrū in latitudine diametraliter opposita existūt ⁊ in lōgitudine sup̄ ⁊ infra: pari ratione dicēdū est in profūdo quādo ab vna parte ad partē ei oppositā in profunditate diuertis. vnde Gale. cōmēto allegato si in profunditate fuerit anteriora retro posteriora añ medicari oportet. nos aūt multotiēs (inq̄t ipse) dolores oculorū si abūdāt hūores longo tp̄e effluētes scarificatiōe in posteriore p̄te cranei curauim⁹.
¶ Ex quo p̄ illū patz eq̄lit̄ hūorē a dextro in sinistrū ⁊ ecōtra diuerti: sicut qñ ab anteriori ad posteri⁹. ex quo infert̄ q̄ztū ad actū medicialē eq̄lis distātia ē ab añ ad retrū sicut a dextro ad sinistrū. l. a sup̄iore p̄te ad inferiorē. nam in oīb⁹ ijs diametris eq̄liter. l. proportiōabilit̄ diuertis. vñ gale. 5. terap. cap. 5. sanguis a narib⁹ fluēs duob⁹ modis ad opposita mutat̄. vno mō si trahat̄ a toto corp̄e ad iferiora: alio mō si ad puppim mutet̄. ecce quō q̄ztū ad diuersionē diametrū lōgitudīs ⁊ profūditatis equiparat: ⁊ rō etiā nr̄o dicto ꝯspirat: nā marie distare sic distare est: vt i illo gñe nihil magis distet. ergo cū i gñe positiōis sursū ⁊ deorsū añ ⁊ retro dextrū ⁊ sinistrū marie distēt. ergo proportiōabilit̄ distāt: q2 i hoc positiōis gñe marie distāt: ⁊ sic eq̄lit̄ a dextro i sinistrū a sursū in deorsū a retro ad añ diuertis ⁊ ecōtra. ex quo ifert̄ q̄ntū ad diuersiōis actū maior distātia ē ab añ ad retrū ⁊ a dextro in sinistrū q̄z a latere dextro ad brachiū dextrū: ⁊ nō sicut tu valde iepte asseris: q2 ab añ in retrū vna di

amet̃ integra fuat: ⁊ a latere dextro. l. a mãmilla dextra ad brachiũ dextrũ nõ est diamet̃ integra. ergo nõ est tãta distãtia vt tu asserebas: ⁊ sic te nõ esse in ijs exercitatũ clare cõstat. ⁊ in olimpia nullus potest vincere: nisi prius multũ exercitetur. Dicis vltra verũ nõ esse si materia sit venenosa p eandẽ partẽ debere euacuari. o ferreũ hominẽ hoccine est docere ⁊ v̾itatẽ oĩb⁹ mãifestare. attẽdite medici hominẽ negãtẽ si materia venenosa sit p eãdẽ ⁊ nõ p diuersaꝫ euacuari oportere. gale. eñ. 14. terap. ca. 10. inq̃t: in carbũculo fluxionẽ nos diuertere nõ oportere: sꝫ flobotomiá vsqꝫ ad sincopim fieri iubet. 2. ad Glauconem de cura antracis inquit. Atqꝫ antea ab initio tantum sanguinis est auferendum quantum sufficiat si non fuerit ꝙ prohibeat: ⁊ hoc non solet dici de diuersiua sed de euacuatiua flobotomia: ⁊ ratio in prõptu est: nam si materia est multum nociua qualis est venenosa ledere vnum membrum q̃ꝫ totum corpus satius est: presertim ꝙ materia venenosa ad cor ⁊ membra principalia tẽdit a quibus vita dependet: ⁊ ideo per illam partem euacuari eligibilius est q̃ꝫ ad aliam partem retrocedat ⁊ maiorem lesionem faciat multas partes ledẽdo. ¶ Rursus materie venenose repercussiua applicari non conuenit (vt notum est) immo amplius ad illam partem prouocari quanto magis cum flabotomia diuertere: eo ꝙ flobotomia ab exteriori ad int⁹ attrahit. vt Auicenna vult in capit. de quartana. nec etiam illud admittendum censeo: materiam pleuresis venenosam esse situs ratione: nam bene materia furiosa dici potest: sed non venenosa. nam materia potest esse furiosa: vel quia d̾ loco ad locum mouetur / actus nature disturbans. ⁊ hec dicitur furiosa ratione qualitatis vel merito quantitatis: quia est multa quantitas humoris / naturam suffocantis: vel loci ratione vt humor squinantiam faciens. ergo humor loca valde nobilia petens furiosus dici potest sed nõ venenosus: nam de ratiõe materie venenose est vt qualitatem occultã dissonam principijs vite habeat vnde omnis materia

venenosa furiosa est. sed non econtra: ⁊ sic materia pleuresis furiosa merito situs dici potest nõ autẽ venenosa: ⁊ in materijs furiosis ratione sit⁹ flobotomiã ex latere affecto fieri nõ oportet: ⁊ sic ob hoc nõ cõcludit̃ flobotomiã ex eadẽ parte doloris esse faciendam quia nõ est materia venenosa sed furiosa situs ratione: ⁊ si pleuresim pestilẽtialẽ esse cõtingat vt ego iam vidi in isto casu diuersionẽ facere non expedit sed per affectã partẽ euacuationẽ facere: nã trãsit⁹ sup pricipalia cõmittẽdus nõ est ⁊ in tali casu materiã venenosã ad cor reuocam⁹. ⁊ sic quando talis pleuresis accideret ex parte eadem facienda est: vt dixi.

¶ Ad illud etiã ꝙ asseris gale. nõ dixisse nisi de duab⁹ intẽtionib⁹. dico gale. sub vno mẽbro duo cõprehẽdisse. nã sub causa antecedẽte cõprehendit partẽ q̃ fit ⁊ q̃ parata est fieri. nam ambabus ijs pre custodia ⁊ regimẽ curatiuũ alteri debet̃ ⁊ sic recte dicit̃ quãdo fit apostema ad partem fluentem ⁊ fluxam ⁊ ad fluendũ paratam intentionẽ haberi oportere.

¶ Ad methodũ deueniẽdo inquis morbũ de quo nũc agit̃ flegmonẽ esse cui⁹ essentiã cõplent calidi sanguinis redũdãtia in aliqua particula. Dicis vltra dolorẽ defluxionẽ mouere: quia facultas alienorũ excretoria suo mũere tũc fungit̃ cũ triste aliquid sentit vnũ vero quoddã ex ijs est q̃ eã cõtristãt ipsa q̃ dolorem excitat causa q̃cũq; ea sit. hãc ergo vincere dum properat flegmonẽ interdũ cõcitat. postea adducis q̃dam verba gale. 13. terap. ca. 3. ⁊ poti⁹ dephẽdi in furto maluisti q̃ mutuũ reddere. q̃ sunt hec: cũ enĩ natura p̃mis suis conatib⁹ nihil pficit vehemẽtius aggredit̃ qđ infestat expellere sanguinis aliquid ⁊ spiritus ex suppositis partib⁹ exprimit. hec sunt v̾ba gale. Sed tu q̃si ei⁹ dicta exponere volẽs inquis ac veluti copias auxiliares ad deturbãdũ hostẽ cõmunẽ mittẽtib⁹. ¶ Ex dictis tuis videt̃ ꝙ causa q̃re sanguis ⁊ spũs ex suppositis particulis mittat̃ est vt auxiliũ alijs ptib⁹ afflictis afferat̃. ex quo patet istum fluxũ poti⁹ ex intẽtione nature mittẽtis auxiliũ fieri q̃ ex necessitate ad expulsionẽ seq̃tur: ⁊ hoc nõ esse verũ patet p̃mo p modũ lo-

q̄ndi gale. nā dixit exp̄mit ⁊ nō mittit: nā p exp̄mit innuere videt̄ ad ipulsionē mēbri mādātis exp̄ssionē mēbri seq̄ ad qd̄ mādabat̄. vn̄ intētio nature nō videt̄: sed ad q̄ actionē suā seq̄t̄ talis exp̄ssio. ¶Rursus/ q2 si hoc nō ess3 verū nisi nature intētio auxiliū mittētis/ alios hūores nō mitteret: s3 sāguinē ⁊ spiritū simul .i. cū alijs hūorib⁹ sibi ipulsis mittit. ob hoc dixit in p̄dictis verbis simul q̄si cū alijs hūorib⁹ sibi missis sāguinē ⁊ spirit⁹ etiā mittit. ⁊ sic nō videt̄ q̄ causa quare dolor attrahat sit sanguinis ⁊ spirit⁹ ad auxiliandū missio. ⁊ etiā quare gale. dixit: cum mēbrū dolēs p̄mis suis conatib⁹ nihil proficit/ vehemēti⁹ aggredi qd̄ infestat expellere. ex quo vide rationē pricipalem attractiōis hūorū ad mēbrū dolēs ex parte mēbri mādātis prouenire. nā ob hoc in p̄mis suis conatib⁹ nihil proficit/ dixit: tūc vehemēti⁹ aggredit̄. ⁊ quādo talis conat⁹ fit: tūc mēbrū ad qd̄ mādabat̄ sāguinē ⁊ spirit⁹ mittit. Sed nūc declarare tibi fert anim⁹ quid gale. in p̄dictis v̄bis senserit per qd̄ causa q̄re dolor attrahat ostēdet̄. ¶Pro cui⁹ euidētia nota: quādo vnū membrū expellit cōtrahi atq3 ꝯstringi. ⁊ quando recipit dilatari debet; vt est notū. nā ex hoc ratio diastolis ⁊ sistolis in corde insurgit. ¶ Secūdo nota quādo vnū mēbrū expellit: reliquū recipere oportet: alioquin maiori vi ad primū mēbrū mittēs humor reuertit̄. ¶ Tertio nota: q̄ndo vnū mēbrū mittit ⁊ aliud est forte nō habile ad superfluitates sibi missas recipiēdas: illud cōtrahitur adeo; vt expellat humorē sibi missum: ⁊ per accidens humores in se contētos expellit. quib⁹ visis dictū Gale. patet. nam cū membrū expellere conat̄ causam doloris: ⁊ primis suis conatib⁹ nō potest: vehemētius quod infestat expellere aggreditur. iuxta illud dictū cōmune. Uirtutes naturales necessitatē sumētes vehemētius operātur. ⁊ tunc si membrū vicinū est forte: ⁊ ad mandans membrū remittat cōstringitur; ⁊ in illa constrictione non solum humorem sibi missum expellit; sed etiam illum qui est in ipso de per accidēs ratione cōstrictionis; vnde fit maior fluxus: ⁊ maiori vi humor cum sanguine ⁊ spiritibus

expressis reuertitur a mēbro cui talis humor mittebat a mem-
bro dolorem patiente. ex quo infertur talem fluxum fieri quā-
do membrum ad quod mandabatur forte est. ꝛ si debile talis
expulsio mēbri mandantis fluxum non augebit: eo ꝙ non re-
uertetur: sed in tali membro manet. ¶ Sed alia ratio dari po-
test quare dolor humores ad se attrahat. Pro quo nota: dolo-
rem membrum dolens debilitare. hec est Galeni .2. pronostic.
cañ.14. vbi dixit: dolorem esse de rebus maxime virtutē proster
nentibus. idem dixit quarto miamir capit.1. nullum sinthoma
inquit ita laborantē molestare sicut vehemens dolor in qua-
cunqꝫ parte mori enim vellent magis aliqui ꝙꝫ per diem totam
dolorem tollerare. Idem dixit gale.3.terapētice cap.5.dolorē ꝛ
solutionē continuitatis ita membrū debilitare: vt nutrimētum
sibi missum non digerat: immo in saniem conuertatur.
¶ Supponitur secundo: ad membrū debile humores currere.
hec est gale.1.alimentorū ca.1. ꝛ ratio manifesta est. nam mem-
brum forte superfluitates suas ad membra imbecillia mittit:
vt vult gale.3. de virtutib⁹ naturalibus cap.13. idem voluit.13.
terapētice. ꝛ etiam.2.ad glauconē cap.1. ꝛ etiam.2.de differen-
tijs febrium cap.11, vnde nota: ꝙ sicut membra fortia ab imbe-
cillibus atrahunt: sic etiam superfluitates suas in debilibus
deponunt. ex quo nota / fortissimū membrorū superfluitates in
proximis omnibus deponere. ¶ Ex quo etiā notas: sicut mem-
brum omnibus alijs imbecillius ad alia supfluitates reijcere
non potest: sic fortius superfluitates aliorū in se suscipere non
sustinet. vnde cutis excrementa sua alijs eijcere nequit: nec cor
sanū aliorū suscipere. hoc totū collige a gale.2. de differentijs
febrium cap.11. impellitur rursus ꝛ ex ijs.s. membris fortibus
ad alia defluit.s. imbecilia quousqꝫ omnib⁹ imbecilliora ob-
struātur. reuerti vero rursus hinc ad alia fortia est impossibile.
Argumētatur ergo sic. dolor membrū debilitat: ergo disponit
ipsum ad excremēta aliorū recipienda: patꝫ per ꝑdicta. ob hoc
dixit gale.2. de differētijs febriū, dolorē ad se hūorē atrahere.

Idem in li. de flobotomia ca. 3. et. 5. terapē. cap. 4. inquit. Non est aliquid ita pronitās fluxū sanguinis ꝛ apostema sicut dolor: Idem dixit. 5. terap. ca. 3. Dolorē nō solū humorū fluxū nō sistere: sed etiā si non sit prouocabit. 13. terap. cap. 2. dist. 2. inquit. Dolorē ꝛ calorē membri fluxum prouocare ad loca vbi sunt: etiam si corpus purū sit. Idem dixit. 3. tegni cañ. 159. atrahimꝰ ꝓpt̃ dolorē amplíꝰ. eodē libro allegato inquit cañ. 164. omnē dolorē reuma prouocare. ꝛ sic per predicta satis cōstat dolorē fluxum ꝛ apostema ꝓuocare. ꝛ ratio est: quia membrū (vt dixi) debilitat: ꝛ sic dolor debilitando membrū fluxum mouet. ꝛ sic patet quomodo dolor ad membrū affectū atrahat.

Audiamus nūc q̄ sequūtur. postq̄ enim gale. de verbo ad verbum traduxisti: ita/ vt delassare fabium posses: vnam propositionē tuam/ quippe tuā ponis. euacuationē factam per venas viciniores membri laborātis/ membrū laborans nō implere. ¶ Conclusionē cōtra te pono. Euacuationē per mēbra vicina factā/ membrū laborās flegmone implere: corpe existēte plectorico. ¶ Pro quo suppono. Corpore existēte plectorico/ ante q̄ totū corpus euacuemꝰ: nos diuertere nō optere. ista ē gale. 3. tegni cañ. 159. vbi dicit. ꝓpt̃ istas duas res totū corpꝰ euacuari optet: deinde illō atrahi qđ ex eo ad membrū currit ad loca ei cōtraria. Hali in cōmento inquit. post totius corporis euacuationē illud qđ ad membrum currit attrahi oportere ad loca alia morbo cōtraria si apostema est in manu dextra sāguinē ad manū sinistrā ꝛ ecōtra atrahi cōuenit. ¶ Argumētat̃ ergo sic. Ante totiꝰ euacuationē: per loca cōtraria diuertere medicum nō oportet. quāto magis per vicina euacuare clara est cōsequētia cū antecedēte. ¶ Rursus quia corpore existēte pletorico ꝛ membrum est laborans flegmone: humores sunt ad illā partē inclinati: q2 apostema atrahit ad se sicut ventosa. vt dixit gale. 7. apho. ergo si humorem per illam partē vel per vicinā euacuamꝰ cum humor ad illam partem inclinetur ad membrum laborans precipitanter

ruet: ⁊ sic clare cõstat talẽ euacuationẽ mẽbrũ implere: nisi tam copiosa fiat vt totã plectoriã euacuet: ⁊ cũ hoc semp cõmittere inartificiale sit. nã subite euacuatiões quoad fieri poterit euitã de sunt. vnde gale. in lib. de flobo. tẽtare autẽ in oib⁹ passioib⁹ meli⁹ est in oib⁹ flobotomijs q̃ moderate fiũt/ super ablationẽ fieri quãdoqꝫ ĩ vna die quãdoqꝫ aũt in secũda. ⁊c. sequit̃ ergo ꝑ partẽ valde distãtẽ humorũ impetũ reuocare tuti⁹ esse: ꝑ hãc dolor mitigabit̃ ⁊ fluxus diminuet̃ ⁊ etiã calor. ⁊ cũ hoc tam subitã euacuationẽ minime faciem⁹: aut humorẽ ad illd mẽbrũ nõ prouocabim⁹. etiã hoc probat̃: nam si mẽbrũ debile est: humorũ fluxũ ad illd prouocari nõ expedit. ⁊ cũ mẽbrũ apostematũ sit debile (vt notũ est). ergo ad illã partẽ humorẽ prouocari nõ cõuenit. ⁊ qꝛ flobotomia facta ꝑ mẽbrũ apostemosũ vel ei vicinũ ad illud mẽbrũ prouocat. sequit̃ ergo/ per partẽ lõginquã fieri debere. vnde gale. in li. de flobotõ. cõmunis ergo ad flobotomiã sermo est: siqdẽ p̃cipue aliquã ꝑticulã ĩbecillã habuerit ad quã ꝑuenit̃ q̃ acerbat̃ multitudo/ ãtipastice euacuari cõuenit. ergo per eandẽ partẽ vel vicinã (vt asseris) fieri nõ debet. ¶ Et si dicas hãc flobotomiã q̃ per partes vicinas: euacuationẽ antipasticã. audi gale. in tractatu de antipasi: vbi sic inquit. ⁊ simplicit̃ antipasim faciẽdã in hũorib⁹ qui quidẽ sursum fluũt ad inferiora ⁊ in ijs q̃ deorsum ecõtrario. ⁊ in irreptionib⁹ q̃ int⁹ extra ⁊ cõtra. ⁊ si ad dextrũ repũt ad sinistrũ ⁊ si ad sinistrũ ecõtrario: antipasãdũ vero eas q̃ ante retro ⁊c. vide ergo quid per auxiliũ antipasticũ intelligat̃: ⁊ quõ a dextro in sinistrũ ⁊ ecõtra fieri debet. ⁊ non: si in dextrũ ad dextrũ: ⁊ si in sinistrũ ad sinistrũ: vt tu asserebas. ¶ Forsitã dices de alijs diuersiõis specieb⁹ velut calefaciẽtib⁹ ⁊ nõ de flobotomia intellexit. audi quid ipse dicat eodẽ ca. ante hec ṽba q̃ nũc citaui Antipasim faciunt ⁊ acria farmaca pectori apposita circa eos qui ad caput ⁊ viscera fluxus hũorũ. ecce quomõ ꝑ medicinas pectori appositas hũores diuertit a capite ⁊ viscere. ergo nõ ad partẽ valde distãtẽ. ⁊ subdit p̃dicta ṽba. s. antipasandũ est per

superi⁹/hũorib⁹ ad inferi⁹ ꝛ ecõtra currẽtib⁹:itidẽ de aliis siĺr dicẽdũ est. ergo hoc de medicinis ca efaciẽtib⁹ nõ itellexit: sed de aliis diuersiõis modis.s. de flobotomia. ꝛ sic ꝯcludo flobotomiá ꝑ mẽbra vicina mẽbro patiẽti factá:ipsũ imp ere. nisi sit valde excedẽs:ꝑsertim corpore existẽte plectorico. Verũ est/ꝙ per viciniores venas.l. mẽbro mãdãti familiares talem diuersionem fieri est bonum.

POst longũ ꝓcessũ/ponis vnũ(si verũ essꝫ) cõtrarietatẽ semꝑ esse int̃ marie distãtia.seq̃ret̃:sagitta sursũ ꝑ stadiũ iaculata:rursusq̃ꝫ per eãdẽ viá in ꝓstinũ locũ descẽdẽs/ꝯtrarios iter se ascẽs⁹ ꝛ descẽs⁹ nõ esse: q̃niã a ꝯtrariis terminis nõ fiũt:a quib⁹ in ꝯtrarios terminos ad quos.nõ eñ plurimũ distãt. Viri docti attẽdite q̃so hui⁹ cecitatẽ:imo ipsa cecitate ceciorẽ. Pro cui⁹ euidẽtia nota. motũ speciẽ capere a termino ad quẽ talis mot⁹ cõpleri ꝛ finiri apt⁹ est. nisi aliq̃d impedimẽtũ in medio sibi opponat̃. Prima pars hui⁹ ꝓpositiõis.s.motũ speciẽ capere a t̃mino ad quẽ. est aristotelis.3.phiŝ. dicẽtis. Mot⁹ nõ est ꝑter res ad q̃s est mot⁹. Secũda pars ꝑfate ꝓpositiõis.s.talẽ terminũ ad quẽ/esse locũ in quẽ ta e mobile venire aptũ est:est Arist.4.celi. Illud quod naturalit̃(inquit) mouet̃/a quolibet moueri nõ optet/nec ad q̃libet: sꝫ a det̃minato mouẽte moueri debet:ꝛ ad determiatũ locũ: puta ad naturalẽ. vnde qñ graue deorsũ mouet̃: iste mot⁹ est sibi naturalis:q̃ꝛ ad imũ mũdi descẽdere aptũ est:si nõ impediat̃. vñ arist.4.celi. Videm⁹ eñ quãlibet q̃ntitatẽ ignis ad superi⁹ moueri:nisi ab aliquo ipediat̃. ex quo infert̃: Aliq̃d mobile naturalit̃ moueri nõ dici: nisi q̃ꝛ ꝑ illũ motũ locũ suũ naturalem adquirit vel adquirere põt:si dimittat̃. sic arist.4.phiŝ.motus nõ fit nisi ꝓpt̃ locũ adquirẽdũ. ꝛ cũ loc⁹ naturalis grauiũ sit mediũ: sequitur/illũ motũ naturalem esse: ducẽtẽ ad locum suũ naturalẽ. ꝛ alii mot⁹ deorsũ mediũ nõ tangẽtes: si sũt naturales grauib⁹: hoc est: quia sũt via ad adquirẽdũ illũ locũ sibi naturalẽ.s. mũdi centrũ. cui⁹ signũ est: lapidẽ vsq̃ꝫquo centrũ

adquirat nūq̄ȝ quiescere: ⁊ pari ratiōe mot⁹ aliqui ɔtrarij dicūtur: qꝛ sūt apti loca valde distātia ptingere: ⁊ sic mot⁹ sursuȝ ⁊ deorsum sunt mot⁹ ɔtrarij: qꝛ apti sūt finiri in loca ɔtraria ⁊ diuersa: licet actualit̄ illa nō tangāt. ex quo sequit̄: motū aeris sursum: ⁊ motū aeris deorsū si existeret in sphera ignis: nō esse cōtrarios: quia nō fiūt nec sunt apti fieri ad loca ɔtraria: quia nō valde distāt. ⁊ si ad cōtraria oīno nō fiāt: saltē ad loca illorū cōtrariorū nomē sortiētia. vnde mot⁹ aeris ad locū suū ⁊ ad locū aque ɔtrarij dici possunt: quia ad loca prope extrema existētia fiūt. ⁊ sic dico mot⁹ sagitte sursū ⁊ deorsuȝ esse cōtrarios: quia apti fieri ad loca ɔtraria: si cōplemētū illorū motuū fieret. Tamē in proposito lat⁹ dextrū ⁊ cubit⁹ dexter cōtrarij nō sūt: quia in genere positiōis nō maxie distāt: nec etiā prope maxie distātia sunt. Nec est simile de illis motib⁹ sagitte sursuȝ ⁊ deorsum: ⁊ de flobotomia facta de brachio affecto. l. de opposito. nā si illi mot⁹ dimittāt̄ ad imū descēdere. l. ascēdere ad summū mūdi possunt: si virt⁹ illata in medio nō euanescat. tamē apertio vene q̄ fit in brachio affecto ad latus cōtrariuȝ tendere nō potest: etsi dimittat̄. ⁊ etiā flobotomia ex opposito cubito facta ad lat⁹ alterū finiri nequit: etiā si cōtinuet̄: ⁊ ob hoc mot⁹ sagitte sursū ⁊ deorsuȝ etiā si nō descēdat ad imū mūdi ⁊ ad summum ascendat cōtrarietatem habent: propter aptitudinem ad summū ⁊ imum mūdi: si dimittātur. quod sic de flobotomia nō est: vt est notum. ideo locus ille a quo flobotomia fit: si non est oppositus. l. parum distās ab opposito: nec ɔtrarius nec valde distans dicetur: nec fieri versus loca opposita sufficit: vt superius declaraui. ¶ Postea adducis vnum incōueniens: si esset cōtrarium valde distans. cum omnis medela per cōtrariū fiat: non esse dubium inquis: quin omni morbo calido opiū aut glaciem adhibeas: aut si quid frigidius glacie excogitari potest. hanc ɔclusionem scio. ⁊ similes sophistas te docuisse. vnde hec consequētia valebit: cōtraria sunt maxime distātia. ergo cuilibet morbo calido opiū vel glaciem adhiberi oportet: nam con-

traria nō sunt maxime distantia absolute: sed in illo genere. sʒ aristot. 5. metha. cōtraria in eodē genere sunt maxime distātia: non tamē absolute. idem gale. 8. miamir: ca. 12. Et sic in colore albus color ⁊ niger erunt ɔtrarij: eo qꝫ isti sunt maxime in hoc genere distantes. in saporibꝰ sapor dulcis ⁊ amarus erunt cōtrarij: eo qꝫ quantuʒ ad imutationem gustus sunt maxime distantes in qualitatibus primis: calidum ⁊ frigidum / humidum ⁊ siccum erunt contraria. ⁊ sic de alijs dicendum est. Et quia tantum homo egrotat: quantum a sua sanitate vel dispositione naturali distat. vt galeñ. primo pronosticorum. com. 8. nam ſm illius longitudinem (inquit ipse) a sua naturali disposi tione quātitatem malitie eius scʒ egritudinis pones. ergo quantum iste homo a sua naturali dispositione distat: tantum egrotat. ergo extremum contrarium erit tantum per contrarium respectu hominis temperati aplicari: ⁊ nō opium vel glacies: vt tu asserebas. sic galeñ. 3. terapē. verbi gratia: (dixit ipse) si membrum vulneratū sit siccum extra temperamentum in quarto: ⁊ humiditas corporis in tertio: palam est medicinam siccam in primo ad vulnꝰ cōducere. (hec ille.) Ex quo dicto constat: ſm diuersitatem complexionum et excessuum a suis naturalibus temperamentis ita contraria esse mensuranda. nam medicinam excessui equari a naturali dispositione contrarium erit ⁊ valde distans illi excessui egritudinali. Et hoc non solū in medicinis: sed in ratione victus obseruandum esse arbitror. Sic galenus. 8. terapentice. ita hoc facere existimo / ⁊ in dietando eos qui ephimera febriū: aut febrili dispositione contrarium accipientes: humidam ⁊ frigidam dietam in tantum faciemus: in quantū vtiqꝫ aridius ⁊ calidius seipso appareat corpus prefatum. ⁊ sic dico cōtrarium ⁊ valde distans esse: equale excessui applicari. Uidesne audaciam et superbiam tuam. Ad illud etiam quod dicis. Media contraria esse. Dicendum: qꝫ media non contrariantur: nisi in quantū sapiunt naturam extremorū. nam pallidū rubeo nō contrariatꝰ: nisi quia vnū illorum

magis participat vno extremo: ꝛ sic media ꝯtraria dicūt: qꝛ ex-
tremorū naturā induūt: qꝛ tūc p'ura vni ꝯtrariarēt. s. plura me-
dia iter se: ꝛ illa extremis. ꝛ sic media inter se nō cōtrariari pa-
tet: nisi ratione nature extremorū participatiōis: Quod etiā
in actu medēdi manifestū est. nā si in medijs esset cōtrarietas:
ꝛ ad actionē sufficiens: vt tu asseris: ad quid cōtrariū equa e ꝛ
extremū excessui egritudinali medic⁹ eligere teneretur. sufficit
eñ qōlibet mediū cōtrariū. ꝛ cū hoc cōtra cōmunē scholā sit:
sequit̄ cōtrarietatē ꝓprie dictā ad actionē cōtra morbū suffi-
cientē solū in extremis ꝯtrarijs equalib⁹ excessui egritudinali
reperiri. ꝛ sic concludo. Quādo in medicina dicit̄ ꝯtrariū eligi
optere: ō valde distāti vel ō vicio itelligi debet: nō absolute: sꝫ
respectu excessuū inaturaliū. vt superi⁹ probaui.

DIcis etiā in sequētib⁹: hinc cōstare partiū cōtrarie-
tatē: q̄ntū ad actionē attinere: eodē mō est accipiēda
quo ꝛ ꝯtrarietas motuū. ergo cū oēs ptes sint quo-
dāmō int̄ se ꝯspirabiles: cōtrarie erūt cēsende q̄ hu-
morē a seinuicē expedite atrahunt. omnis autē actio que motu
perficitur (vt gale. demōstrauit) fit ꝑm staminum siue filamen-
torum habitum. (Hec ille.) ex quibus duo patent. primum est
Illas partes contrarias esse humorem ad seinuicem expedite
trahētes. secūdū est: omnē actionē que motu perficitur ꝑm fila-
mentorū vel villorū habitum fieri. ¶ Contra primū s. illas par
tes cōtrarias esse: humorē ad seinuicem expedite trahētes ar-
gumētor. nam si hoc verū esset: seq̄retur: cor esse omnib⁹ mem-
bris cōtrariū: hoc est falsum. nam cor oīb⁹ mēbris dat vitā: ꝛ
ab ipso esse illorum depēdet. ergo ꝛc̄. cor enim virtutem attra-
ctiuam fortem habet: ꝛ ab omnib⁹ membris: presertim in tem-
pore penurie atrahit. vnde animal moriēs inedia: si scinderet̄:
alia membra depauperata inuenirētur. cor vero grossum. ꝛ sic
animalia fame morientia non tantū ob defectum solidorꝫ cor-
porum: quantū spirituum moriūtur. ꝛ sic si illa mēbra contra-
ria essent humorem a seinuicem expedite trahētia: cum cor ab

omnib⁹ mēbris: p̄cipue in tēpore penurie atrahat illis esset cō-
trariū: qđ est falsum: nam cor est radix ꝛ fons naturalis caloris
vt gale. vult. 7. de iuuamētis cap. 2. ꝛ a calore naturali depēdet
vita illorū. ergo ꝛc̄. ꝛ. 5. de interiorib⁹ cap. 1. inquit. cor caloris
naturalis fundamētum esse. ꝛ sic si est fundamētum instrumēti
quo membra vitam obtinent: quomō potest esse vt contrariū
illis sit. ¶ Etiam epar atrahit a stomacho: ꝛ stomach⁹ sangui-
nē ad nutritionē suā ab epate suggit. ergo erūt sibi inuicē cō-
traria: hoc est falsū: vt notū est. ergo ꝛc̄. nam vt ait Auerrois. 3.
colliget. Stomach⁹ est membrū aliorū membrorū. ꝛ gale. 2. ad
glauconē inquit ca. 4. stomachū toti⁹ corpis dominū esse. 4. de 19
accidēte ꝛ morbo inquit. stomachū viscerū atqꝫ venarū mini-
strū esse. de epate patet: nā ab ei⁹ sanitate/ sanitas aliorū/ saltē
materialiť depēdet. sic zoar inq̄t. bonitatē ꝛ vite hilaritatē ab
epatis sāitate depēdere. ꝛ aui. 14. 3. inq̄t. ꝛ scias ꝙ errare supra
epar/ est errare supra venas ꝛ totū corp⁹. quomō ergo esse po-
test: stomachū esse cōtrariū epati vel ecōtra. ¶ Sed veri⁹ dixis-
ses: illa mēbra actiōes cōtrarias sortientia vel cōplexiōes cō-
trarias cōtraria esse. ꝛ illa mēbra cōformia ꝛ cōuenietia esse a
se inuicē humorē atrahētia. nam vnū mēbrū ab alio nō atrahit
nisi quia illud qđ atrahit ab illo est cōforme ꝛ sibi voluptuo-
sum. sic gale. 3. de virtutib⁹ naturalib⁹ ca. 6. nullū attrahit rati-
one attractiōis: sed vt voluptueť eo cui⁹ propter atractionē co-
piam habet. et. 3. eiusdē. omnes partes atrahūt amicū sibi ꝛ cō-
gruū: quod grauat vero expellūt. ꝛ sic videť illa mēbra a se in-
uicē humorē atrahētia: nō sibi inuicē cōtraria esse: imo similia
ꝛ naturalia ꝛ cōformia: eo ꝙ in vno illorū quod voluptuosum
est cōtineť: ꝛ qđ proficuū ꝛ vtile alteri: vt de stomacho patet de
epate de venis de corde de arterijs: ꝛ sic de alijs. ergo mēbra
ad seinuicē humorē trahētia cōtraria nō sunt: vt probaui. Nec
etiā in partib⁹ sicut in motib⁹ ꝯtrarietas est. nam illi mot⁹ sunt
cōtrarij qui fiūt ab ijsdē terminis a quib⁹ ad cōtrarios termi-
nos ad quos ꝛ isti termini cōtrarij sunt: quia loci illorū termi-

norū cōtrarij sunt: quia in illis cōtrarie virtutes inueniūtur .s. cōtrariorū conseruatiue: quod sic nō est in proposito. nam epar a stomacho atrahit: ⁊ in istis virtus cōtraria nō est vel cōtrariorū cōseruatiua. imo virtutes subordinatas habēt: quia vnū actionē alterius p̄supponit: ⁊ sic cor epati nō est cōtrarium.

Sed cōtra p̄dicta argumētat. Nam motus cōtrarij v̄tutes cōtrarias sequūtur. vt gale. 3. de virtutib⁹ naturalib⁹ ca. 13. ergo mēbrū ab alijs attrahēs virtutē attractiuā habet: ⁊ aliud a quo trahitur expellit. nō expellere ⁊ attrahere sunt cōtrarij mot⁹. ergo cōtrarias virtutes sequūtur. s. expulsiuā ⁊ attractiuā. ⁊ sic est verū q̄ illa membra ad seinuicē trahētia sunt cōtraria. Dicendū verū esse: expulsionē ⁊ attractionē esse actiones cōtrarias ⁊ sequi virtutes cōtrarias. s. expulsiuā ⁊ attractiuā. Sed ille partes ob hoc cōtrarie nō dicētur: quia illorū membrorū actus vltimi proprij ⁊ principales ad quos ille partes ordinātur non sunt contrarij. vnde stomachus ⁊ epar mēbra cōtraria nō sunt: licet act⁹ cōtrarios habeant. s. qn̄ vnū expellit: reliquū attrahit. ⁊ hoc: q̄a horū actus principalis nō est expulsio vel attractio: sed digestio. ⁊ quia digestio vni⁹ digestioni alteri⁹ nō opponit: sequit istas partes cōtrarias nō esse: licet aliqui istorū actus opponātur. Tamē si sint aliqua mēbra ⁊ vni⁹ principalis actus alteri principaliter intento opponat: hec proprie dicētur opposita: vt de villis longitudinalib⁹ patet: ⁊ trāsuersis he due partes act⁹ cōtrarios habēt: ⁊ ab ipsis principaliter intentos. s. longitudinales attrahūt ⁊ transuersi expellūt: ⁊ ideo ꝯtrarie merito dici possunt. vnde gale. in lib. de tabe inquit. Illud esse perfectū cui nec vn⁹ propriorū deficit actuū. ergo queadmodū perfectio ab vltimis ⁊ p̄prijs actib⁹ sumit pariformit ⁊ cōtrarietas ⁊c.

¶ Sed ratio q̄re quādo vnū mēbrū atrahit / reliquū expellit / est ista: nam quādo vnū mēbrū solū ordinat ad vnius effectus productionē: nō autē post ei⁹ generationē est illi mēbro a quo fuit genit⁹ ex vsu: tūc expulsiua insurgit: ⁊ ad aliud mēbrū ex-

pellit cui est talis effect⁹ vtilis: ⁊ tunc virt⁹ attractiua insurgit ad opus suũ: cui⁹ signũ est virtutẽ expulsiuã i. li⁹ mẽbri mãdãtis nõ expellere vsq₃ quo sit omnino ꝑfect⁹. nec etiã virt⁹ atractiua alteri⁹ attrahẽtis attrahit/ vsq₃ quo ꝑfinitũ tẽpus ꝑsens sit: vt patet de chilo qui in stomacho fact⁹ est: nã iste vsq₃ quo sit absolutus in stomacho remanet: quo facto: stomacho abhominabilis efficit̃: ⁊ illud ad epar expellit ⁊ vene miseraice atrahunt hoc voluit galeñ. 3. de virtutib⁹ naturalib⁹ capi. 12. deinceps inquit ipse. Est illud sciẽdũ: ꝙ nõ pri⁹ excreuit excretiua virt⁹ vniuersa₃ aut aliquã sup̱fluitatẽ anteꝗ₃ in cõtrariã trãsmutet̃ dispositionẽ. l. ipsu₃ organũ. l. pluria q̃ in ipso ꝯtinẽtur. eodẽ li. inq̃t. Sicut egestio hois est amica canib⁹: sic sup̱fluitates epatis sũt spleni familiares ⁊ vesice ⁊ renib⁹. ⁊ ideo hec mẽbra has sup̱fluitates atrahunt. ⁊ sic ꝯcludit̃: illa mẽbra a seinuicẽ hũorẽ atrahẽtia nõ esse ꝯtraria. vt sup̱ pluribus adduxi. 20

Contra secũdũ dictũ. s. omnẽ actionẽ q̃ motu ꝑficit̃/ ꝭm filamẽtorũ habitũ ⁊ staminũ fieri argumẽtor. nã ossa sãguinẽ ad ꝓpriũ alimẽtũ atrahũt: ⁊ nõ ꝑ villos: vt notũ est. ergo ⁊c. etiã cartilago escã sibi atrahit nõ ꝑ villos: vt ꝯstat. ergo ⁊c. Et licet aliqua mẽbra operationes suas per villos faciãt: non tamẽ omnes: ⁊ tu vniuersalem propositionem fecisti. nam dixisti: omnẽ actionem que motu perficitur: ꝭm filamentorum habitum fieri: modo attractio ossiu₃ ⁊ cartilaginis est actio que motu perficitur nam atrahere. quidam motus est: vt notum est. ⁊ he actiones per villos non fiunt. ergo tua propositio vniuersalis est falsa. ¶ Sed verius dixisses sic. Omnem actionem membrorum que toti operantur per villos fit. Pro cuius euidentia nota. Aliqua membra esse quorum opus ad vtilitatem totius ordinatur: vt de stomacho patet de venis ⁊ arterijs. sunt aliq̃ quorũ opus ad propriã vtilitatẽ ordinãt̃: vt patet de osse cartilagine. ⁊c. opus em̃ istorũ imediate nõ toti: s₃ sibiipsi solũ ꝓdest. verũ est mediate ⁊ remote oẽs ꝑtes sibijnuicẽ cõspirare. qñ ergo mẽbra hñt opus

toti vtile illa villis indigēt: quia illorū actio est vehemēs: vnde naturalis calor non sufficit: sed etiā villi: vt patet de stomacho venis ꝛ arterijs. ꝛc. tamē illa q̄ solū sibi operātur / nō operātur per villos: eo ꝙ ad istorū actionē calor illorū naturalis sufficit ꝛ nō est necesse villis operari. sic gale. 3. de virtutib⁹ naturalibus ca. 8. Singulis em̄ eorū (inquit) q̄ mouent organorū corporibus ſm motiones villorū sunt podera organorū dixisse: ad tibi innuendū sola organa. i. instrumēta q̄ ad vtilitatē cōmunē ordinata sunt ista villis operari: nō autē illa q̄ solū pro sua vtilitate agūt. ꝛ cōsidera etiā membrū qđ ad cōmunē vtilitatē ordinat̄: si aliā actionē propriā habet / ꝑ villos illā nō facere: imo cōmunē solū: vt de stomacho patet. iste em̄ simul toti attrahit: ꝛ sibi ꝛ ꝑ villos lōgitudinales atrahit / cibū toti: tamē sanguinē ꝑ villos ab epate nō adducit: sed solū per suū calorē naturalem. Elegāter tetigit hoc gale. 3. de virtutib⁹ naturalib⁹ ca. 8. manifestū ergo ex p̄dictis / ꝙ tunica quidē ventris q̄ rectos villos habet: ei⁹ gratia ꝙ ex ore ad ipsū ventrē facta est: ꝛ ꝓpt ea i solis trāsglutiōib⁹ agens. ex hoc clare ꝯstat: stomachū per villos tātū attrahere qđ est toti vtile. nā dixit tunicā interiorē villos lōgitudinales habere ei⁹ gratia ꝙ ex ore ad ventrē venire debet. i. ratiōe cibi qui atrahi ab ore debet dū talis cib⁹ sit cōmunis toti. ergo si stomach⁹ per villos operat̄ quādo ꝓ toto operat̄: nō autē pro alimēto ꝓprio imediate. nam ab epate ꝑ villos sanguinē nō atrahit. etiā dixt gale. in illo v̄bo: illā tunicā solū in trāsglutionib⁹ agere. ꝛ cū trāsglutio sit atractio ab ore ad stomachū: ꝛ solū in isto actu villi lōgitudinales operātur. ergo nō in hac q̄ est sanguinē ab epate attrahere ad alimētum ꝓpriū. ꝛ sic dico nō solū mēbra q̄ sibi solū ſuiūt villis nō eguerūt: sed etiā illa mēbra q̄ toti imediate cōferūt: inquātū op⁹ cōmune faciūt: in tantū villis eguerūt. nō autē quādo sibi solum operātur: vt ꝑ dicta patet. Videsne quomō iste quē nouū homines appellas ignota ꝛ occulta tibi in arte medēdi affert. ꝛ tuos errores luce clarius ostendit.

POstea vnã chimerã cõcludis. ergo cõtrarie positio-
ne ꝑtes erũt q̄ ſm filamẽtorũ rectitudinẽ diſtãt ſiue
q̄ perpetuo ꝯnectũtur ob longi ſtaminis ordine: ⁊ in
eo genere extrema cõtraria q̄ maxime diſtãt: media
q̄ medio modo. (hec ille). Pro enucleatiõe tui erroris ſuppo-
no ꝯtrarietatẽ in locis nõ ſolũ penes diſtãtiã ſumi: ſ3 etiã quia
virtutes cõtrarias habẽt: vnde locus ſurſũ ⁊ deorſu3 cõtraria
ſunt: nõ ſolũ quia maxime diſtãt: ſed quia in vno illorũ virtus
eſt cõſeruatiua grauiũ ⁊ in altero leuiũ. ⁊ iſte virtutes actionũ
diuerſarũ principia ſũt: ⁊ ſic dicim⁹ ante eſſe vbi ſenſus vigent:
⁊ retro vbi mot⁹. ⁊c̄. vnde cõtrarietas naturalis ꝓprie eſt in lo-
cis qui valde diſtãt ⁊ qui ſunt diuerſarũ actionũ principia. Ex
quo infert᷑: illa loca naturali cõtrarietate diuerſas virtutes nõ
habẽtia: cõtraria minime eſſe. etiã ſi in illo genere localit᷑ mul-
tũ diſtẽt. ex hoc diffinitio cõtrariorũ inſurgit. Cõtraria eſſe q̄
maxie diſtãt: ⁊ q̄ mutuo ab eodẽ ſubiecto ſe expellũt. ⁊ ſic bene
ſequit᷑. ſi in extremis vni⁹ rei eſſet vna virt⁹: ⁊ vni⁹ actiõis pro-
ductiua: ibi ꝯtrarietatẽ naturalẽ minime eſſe: licet extrema ma
xime diſtẽt. ⁊ ſic infert᷑, illas partes ſm filamẽtorũ rectitudinẽ
diſtãtes: cõtrarias nõ eſſe: q2 extrema illi⁹ villi lõgi cõtrarieta-
tẽ nõ faciũt: eo ꝙ diuerſas virtutes vel cõtrarias. i. cõtrariorũ
productiuas nõ habẽt. nã villus lõgus ſicut in medio atrahit
ſic in vno extremo ⁊ ĩ altero. ergo ille partes q̄ ſunt in exttemis
iſtius villi nõ erũt cõtrarie ex hoc: quia poſite ſunt in extremis
villi: ex aliȷs cauſis poteſt eſſe. ſ3 nõ quia in extremis iſti⁹ villi
poſite ſunt. ¶ Rurſus in diuerſiõis actu duo neceſſaria ſunt.
mẽbrũ ad qd̄ diuerſio fit atrahat: ⁊ illud a quo trahit᷑ expellat.
ergo quantũ ad diuerſionẽ: illa mẽbra apta ſunt ad hoc: q̄ cum
hoc ꝙ ſunt valde diſtãtia: vnũ illorũ atrahit: ⁊ alterũ expellit.
⁊ ſic ſi vnũ membrũ atrahat: reliquũ etiam atrahit. diuerſio nõ
perficiet᷑. modo illa pars q̄ in vno extremo villi lõgi exiſtit atra
hit ⁊ reliqua atrahit etiã. ergo nõ perficiet᷑ per hoc bene actus
diuerſiõis. vnde mẽbra q̄ in iſto villo lõgo cõnectũtur atrahũt

in quātū tali villo cōnexa sūt: sed ex hoc ꝙ participāt isto villo lōgo / nō cōcludit expulsionē fieri q̄ ad diuersionē requirit.

Interrogas etiam: Quare duas diametros trāsire nō oportet. Ratio est: quia quāto distātia maior est tanto tardius iuuamētum fit: ⁊ tanto de bono magis euacuat: ⁊ ob hoc duas diametros trāsire non oportet: nisi corp⁹ valde plectoricū sit: ⁊ nō propter cōmētū tuū. ⁊ sic credo nec vana fides neminē āte te nec post te mediocriter doctū hāc rationē erga sanguinis emissionē nō dicturū. ¶ Ad illū tertū gale. quarto ꝺ tuēda valitudine quā citasti dicit. Illū tertū ad tuū propositū minime facere. nā gale. dicit. Iis venā diuides: ⁊ nō dixit ex aduerso vl' ex latere affecto fieri. nā series text⁹ hec est. Porro diligēter existimare oportet qui sanguinē sunt missuri in thorace dorso ⁊ lūbis tensio doloꝛq3 pulsans figatur aut in capite vel potius collo: iis affectis humeralē venā diuides: ⁊ maxime si caput repletū ⁊ calidū sentiunt. Illis vero internā. si vero nō eq̄biliter corpus occupat lassitudo ambas. Ecce ꝙ in hoc nō dixit: ex eadē vl' diuersa parte fieri: sed indeterminate relinquit. ⁊ ego dico intētionē suā fuisse: venā diuidi ex parte opposita: ⁊ nō eadē parte: vt hoc sepe alibi dixit: p̄sertim si plectoria adsit. ¶ Consequēter cōtra quartā cōclusionē meā argumētaris: in qua dicebā. Si pauca sit materia ⁊ corp⁹ plectoriā nō patiat ꝺ affecti lateris p̄te euacuari opꝫtere. cōtra hanc cōclusionē instas. nā si corp⁹ nō est plectoricū sꝫ exquisite purgatū: nō est q̄re ipsa vena incidat. Preclara vox ⁊ digna tali vr̄o sentētia: qui asserit. si corp⁹ fuerit exquisite purgatū: nō est q̄re ipsa vena incidat. cōclusio noua est: ⁊ nūq3 ab aliquo nisi a te audita. plurimū em̄ refert: esse paucā materiā ⁊ nullā. Verū est quādo nulla materia peccās est: ⁊ homo est itegre sanus: nō esse causā cur vena icidat: de hoc nō est s'mo: eo ꝙ materia nostra est. in pleuresi: ⁊ i tali casu nō potest esse iste homo pleuretic⁹ / exquisite purgat⁹. ⁊ etiā ꝙ nulla materia peccet. nā si sic esset: nō egrotaret. Sed mea cōclusio est. quādo hic homo

egrotat pleuresi: attamē pauca est materia peccās: ⁊ corp⁹ pletoricū nō est: in tali casu euacuationē ex pte affecta: ⁊ nō ex cōtraria fieri cōuenit: qꝛ timor nō est vt humor atrahat ad illud mēbrū affectū ⁊ adhuc in parua quātitate esse debet. sic galeñ. in li. d̄ flobot. inq̄t: qꝛ est repletio ptis ⁊ toti⁹. nā qñqꝫ habem⁹ in toto multitudinē: aliqñ solū in pte. ⁊ in hac repletiōe dixit flobotomiā. s. di⁹sīuā in multa quātitate nō fieri. sec⁹ est de euacuatiua ⁊ i pauca quātitate: ⁊ signū ad cognoscēdū si i toto est repletio: si curam⁹ hominē cū equātib⁹ cōplexionē ⁊ cōmoueāt ei dolorē ⁊ augeāt eū statiꝫ euacuari optet. nā signū est ei⁹ corpus hūorib⁹ corruptis multe quātitatis plenū esse. ⁊ sic potest esse repletio ptis ⁊ nō toti⁹: ⁊ tuti⁹ est i tali casu flobotomiā nō diuersiuā sed euacuatiuā fieri: ⁊ in pauca quantitate: vt supra dixi. ⁊ nota flobotomiā recte fieri posse: etiam si multitudo nō adsit. sꝫ suspicio passiōis q̄ fit. vnde gale. in lib. de flobotomia: intētio namqꝫ flobotomie nō assumit in seipsis multitudinem: sed suspitionem passionis fientis. Sed est dubium si flobotomia sanguine non peccante fieri posset. dico sic in multis casibus quādo alij humores a sanguine peccant: sed sunt cum sanguine mixti. vt Auicenna prima tertij tract. 1. capitulo. 29. Secundo quando corpus infrigidare volumus. flobotomia enim corpus infrigidat. sic dicebat cassius felix in causone flobotomiam fieri oportere: vt corpus infrigidet: ⁊ ista in pauca quātitate fieri debet. Tertio ad humores vel vapores ad inferiora diuertendum: vt in letargia fit flobotomia ad diuertendos humores ne ad caput ascendant. vt Galeñ. 13. terapentice capitulo. 15. ⁊ ex hoc etiam infertur in principio apostematū frigidorum q̄ fiunt per viam defluxus flobotomiā cōpetere. vt zoar primo Teisir tract. 3. capi. 5. in apostemate cerebri flegmatico in pauca quantitate flobotomiam fieri iubet. Quarto magnitudine morbi existente flobotomia competit: etiam si signa repletionis non adsint. hoc voluit Galenus quarto terapentice cap. 6. et. 13. eiusdē cap. 5. Quinto quādo aliquā operationem

manualē facere volum⁹ / fortis doloris ⁊ sãguinis fluxū time-
mus. propter dolorē futurū flobotomam⁹ ante q̄ʒ tale opus in-
cipiamus. vnde zoar. 2. teisir capi. de dislocatione ossis: flobo-
tomiam ex opposita parte fieri iubet ante q̄ʒ membrū ad locuʒ
suū reducat. Sexto ad agitãdū materiã fixam flobotomia cō-
petit. flobotomia em̄ facit motū in hūorib⁹. 4. primi. ⁊ ita quã-
do aliquē humorē fixum agitare volum⁹ ⁊ mouere / flobotoma
mus. vt in antiqua opilatione epatis flobotomia cōuenit: etiã
si signa sanguinis nō adsint ex quo notas flobotomiã epar hu
mores promouēdo dopilare: ⁊ eos preparãdo expulsioni. Secū
do etiã materiã minorãdo q̄ est circa epar. Septio flobotomia
cōuenit: quãdo febris fit ex obstructione cutis. nam in isto casu
ante aperitiuorū fortiū oblatiōnē flobotomiã fieri oportet: etiã
si signa repletiōis sãguinis nō adsint. hoc gale. voluit. 8. terap.
cap. 4. idē auicēna p̄ma. 4. cap. 33. ⁊ sic cōstat in istis casib⁹ flo-
botomiã cōpetere: etiã si nō sint signa sanguinis. vt dixi.

AD illud q̄ dicis. Temirari qnomō dixissem expe-
rimēto nō esse acquiescēdū. non dico illud qd̄ asse-
ris: sed si experimētū absq̄ʒ ratione bene succedat.
in quinq̄ʒ vel septem hominib⁹ credendū non esse
omnes homines tali medicina vel tali experimēto posse moueri
vt gale. affirmat. 3. apho. nam hypo. aliquã rem necessariã esse
nō dixit: nisi ex ratione aut rerū naturaliū inuestigatione. ⁊ de
tali fallaci experimēto qd̄ absq̄ʒ ratione (inquit Hypocrates)
experimētū fallax esse: quia timorosum propter subiecti nobili-
tatē: attamē de experimēto ratione fulto nō loquor. nam istud
est instrumētū quo in hac arte procedit. vnde Galien⁹. 1. apho.
cū sic dixim⁹ artem hanc sine duob⁹ ijs instrumētis. s. rationis
adiumēto: ⁊ rerū expimēto operari nequeam⁹. idem dicebat. 4.
simpliciū cap. 4. Et nos peruenim⁹ (inquit ipse) ad verificãdū
⁊ certificãdū illud in vtrisq̄ʒ simul ex duob⁹ modis: quorū vn⁹
est sens⁹: ⁊ alter vo rōcinatio. Sed via verificationis quidē ex
sensu est / res ex operib⁹ cōfiteri. Uia vero verificatiōis quidē

per ratiocinationem: est ipsa substantia: ⁊ cum rem per operationem iudicare sit valde certũ iudicium: ideo experimento ratione confirmato acquiescendum est. ¶ Et quia te facere flobotomiam in principio pleuresis (corpore plectorico existente) ex latere affecto: est experimentum absq; ratione: etiam si bene in aliquibus successisset: tali experimẽto non esset standum affirmaui. Nolo amplius circa tua reliqua dicta insistere: quoniã sunt nullius ponderis: ac veluti armata chymera. ⁊ ideo cano receptui. ¶ Sed gracia lucidioris intellectus exemplum predictorum afferam. Siquis pleuresim patiatur ⁊ fuerit plectoricum ex affecto latere. primo diuertam saphenã lateris affecti flobotomando: etsi principium pleuresis nondum transactum fuerit: ⁊ dolor vehemens adhuc perseuerauerit: ex opposita manu flobotomabo. sed si dolor mitigatus fuerit per flobotomiam saphene vel principium iam transisse arbitraberis: ex cubito lateris affecti flobotomabo: ⁊ hanc quotiens opus fuerit reiterabo. ex quo infertur. Si dolor mitigatus fuerit per flobotomiam vene pedis. ⁊ si flobotomiam reiterandam esse censueris ex affecto latere venã secabis. idem facies si principium iam transactum iudicaueris: quod per sputum nimis cum sanguine commixtum ⁊ per alia iudicare poteris. ¶ Et ego fateor plures medicos nostre regionis in cura huius morbi errasse. nam semper flobotomãt venã oppositi lateris dum dolor permanet: etiam si paruus sit: ⁊ virtutem debilitant in tantum: q̃ non potest expellere quod est collectum: ⁊ infirmus moritur. sed fieri debet eodem modo quo dixi: ⁊ longe melius esse existimo: errare flobotomando venam lateris affecti ante tempus: q̃z lateris oppositi transacto suo tempore. nam teste gale. 10. terapẽ. cap. 5. Robor virtutis est vna salus peripleumonicis ⁊ sinmanticis ⁊ pleureticis. ⁊ cum virtus magis debilitetur per diuersionem q̃z per euacuationem (vt galeñ in lib. de flobotomia vult) sequitur ergo: q̃ melius est errare flobotomando venam affecti lateris ante tempus: q̃z secare venam oppositi post tempus

d terminatum. vnde consulo: fie transacto principio pleuresis egrum flobotomies ex latere opposito. hoc idem in debilibus assero: nam iis rectius ex latere dolenti flobotomabis: eo lateris oppositi flobotomia virtutem multum debilitat: et debilitatem debilitati addere est valde periculosum. nam licet non sit tanta vis diuertendi flobotomie ex latere affecto facte sicut oppositi: tamen aliqualiter diuertit propter equalem distātiam localem que est a lateris affecti basilica ad locum doloris: sicut a basilica lateris sani: vt superius dicebatur: nec hoc arabes negant. nam nō semper affirmant venam secari debere in principio lateris affecti: nec etiam lateris oppositi semper: sed medio modo eunt: et tu hoc tramite ibis tutissimus: vt superius pluribus deduxi.

Thelos.

Alfonsus Rodricus Emanuelli Aluaro in Me-
dicina Licenciato. S. P. D.

Cum te literarū studia iam ab ineunte etate co-
luisse intellexissem: ⁊ subtili minerua oēs scien-
tie nouitates indagare. hanc Apologiā a do-
ctore Dionisio nuper editā: tibi mittere nō dubitaui. q̄
nō min⁹ iocundā q̄ꝫ operi necessariā esse arbitror. cui⁹
argumētū est certamē quoddā circa sāguinis detracti-
onē in pleuresi. s. an in initio ex latere affecto. l. opposito
detrahēd⁹ sit: īter Petrū brissotū ⁊ Dionysiū fuit. Bris-
sotus ex latere affecto in pīcipio flobotomiā fieri opor-
tere asserebat. Dionysi⁹ vero oppositā venā veterū viā
custodiēdo secari affirmabat: illūqꝫ quodā tractatu ne
huic suspitioni implicaret: sed antiquorū vestigia sequi
vellet monebat. Ipse nolens acquiescere eius monitis:
nōnulla dicta taxare tentauit: quod cū ad manus Dio-
nisij peruenisset: hanc apologiā edidit: in qua intētū suū
late ꝓbat: rationesqꝫ eius soluit: ⁊ multa dicta eius ele-
ganter reprehēdit. quod cum ꝑlegeris subtiliterqꝫ ꝑscru
tatus fueris: non mediocrem vtilitatem voluptatemqꝫ
te adepturum non dubites.

Vale.

RES. 6038 P.
BIBLIOTECA NACIONAL